

SÖKAREN

NR 7

1982 ÅRGÅNG 19

PRIS 10:00 inkl. moms

Dessa ungdomar, fotograferade av Per Sellmann på en New Age-festival i London 1978, får på vår förstasida representera den nya människan i den nya tiden: glädje, hälsa, framtidstro.

GLADA NEW AGE-MÄNNISKOR FRÅN "NYA TIDSÅLDERNS EXPERIMENTSAMHÄLLE" FINDHORN, SKOTTLAND.

New Age, Nya Tidsåldern, vad är det?

Enkät

New Age är ett begrepp som blir mer och mer aktuellt. Det inspirerar allt fler och ger hopp om framtiden. Men vad innebär det? Vad är New Age? Ja, det kan ingen egentligen svara på. Ty det är fritt för envar att ge begreppet det innehåll han själv vill. Men det har att göra med ett nytt sätt att tänka, känna och uppleva, ett nytt sätt att uppfatta världen och människan, en mer positiv syn på människans möjligheter.

New Age är inte en samlad rörelse, utan är mer olika idéer, tankegångar och värderingar med gemensamma drag. Inom begreppet New Age ryms bl a alternativrörelser, freds-, miljö- och hälsorörelser, kvinnorörelser, ny teknik, ny forskning, ny odling och nya metoder för mänsklig "växt".

Åsa Freij har i sitt arbete som journalist under senare år nästan uteslutande skrivit i enlighet med New Age-andan och är välkänd för Sökarens läsare. Nu arbetar hon också deltid som reporter på Miljöpartiets nya tidning Alternativet.

– Nya Tidsåldern, säger Åsa, är ett symptom på ett steg i mänsklighetens utveckling som dels är en inre förändring hos allt fler människor mot en högre medvetenhet och etik och en mer andlig livsinställning, dels tar sig yttre uttryck i olika handlingar som präglas av ansvarstagande, såsom fredsarbete, protest mot kärnkraft och mot orättvisor i världen samt sådant alternativarbete som giftfri odling, kollektiv och kooperativ, studier av vissa filosofer, psykologer, terapeuter m m.

– New Age är en företeelse som ger hopp. Den visar att det finns positiva krafter som motvikt mot de negativa, gamla som egoism, våld, materialism, miljöförstöring och att dessa positiva krafter kan-

ske kan hinna växa sig tillräckligt starka tillräckligt fort för att jorden och mänskligheten skall kunna leva vidare – och på ett någorlunda lyckligt sätt.

Kurt Andersson var med och startade konsultföretaget Pedagogik & Produktion, P&P, 1976. Han var projektledare för konferensen "Levande företag i en ny tid" i Älvsjö 1981 och är med i projektgruppen för 1982 års konferens, vilken kommer att äga rum i Älvsjö 15–17 september (Fritjof Capra kommer bl a). Årets tema blir *Mod – Mening – Moral*, och de begreppen kommer att speglas från individens, företags och samhällets synpunkt.

För övrigt försöker Kurt att leva sunt och arbeta med projekt som han finner meningsfulla. Just nu översätter han en bok om självförtroendeträning som på engelska heter "Your perfect right".

– Nya Tidsåldern, New Age, är en vision av ett positivt samhälle, i balans med naturen, där individen har stora möjligheter att utveckla sina anlag i samverkan med andra, säger Kurt. I detta samhälle finns mångfald, decentralisering och en balans mellan andlighet och vetenskap, vilka befruktar varandra. Begreppet New Age är en bekräftelse på att allt fler människor får en allt klarare vision av detta nya samhälle och på det sättet hjälper till att sprida dessa idéer. Inom politiken står bl a Miljöpartiet för en del av dessa tankar.

– New Age är en alternativrörelse. Att formulera alternativa idéer och förslag till en bättre värld både i stort och i smått är en väldigt stimulerande verksamhet både att delta i och att läsa och höra om. Därför är New Age både intellektuellt och känslomässigt stimulerande och ger mig en positiv syn på framtiden och världen.

Björn Roxendal är aktiv i "den andliga revolutionens tjänst" genom att bl a hålla föredrag och leda kurser, medverka i Stockholms närradio (Forum för religion och livssyn, söndagar 19.00) och skriva artiklar.

Till grund för hans verksamhet ligger en personlig, andlig disciplin med meditation, bön, talande och sjungande av mantras och andliga sånger, motion, yoga, vegetarism och fasta.

– New Age, säger Björn, är ett medvetandetilstånd. Det är att leva i fullkomlig kärlek. New Age är när vi människor förverkligar livets syfte individuellt och tillsammans på jorden. New Age är himmelriket på jorden. New Age finns redan, åtminstone i våra hjärtan, och jag försöker leva i den så mycket som möjligt och sprida dess kvaliteter till andra. New Age är en andlig realitet som existerar i "idévärlden", eller Guds sinne, och kommer till uttryck i samhället i den mån vi besegrar egoism, maktlystnad,

njutnings- och prylkult genom att ta ställning i tanke, ord och handling för ljuset, kärleken och sanningen.

Jan Grönholm är författare till boken *Helhetssyn och framtidstro*.

– New Age, säger Jan, är en inspirerande myt om hur individens och samhällets utveckling kan förenas.

– Men, tillägger han, jag tänker nuförtiden aldrig i termer av New Age eller en Ny Tidsålder. Jag skriver och föreläser om behovet av en kulturell transformation, men ser ingen anledning att kalla detta New Age-verksamhet.

*

Anders Ekströmer driver bokhandeln Vattumannen och bokförlaget Livskraft. Han anser att Nya Tidsåldern innebär att människor får en ökad medvetenhet om sina medvarelser och ett helhetsperspektiv på livet – insikten att vi kan fungera harmoniskt endast i samverkan.

– Det finns en groende människokärlek inom alla områden, säger Anders. Denna människokärlek måste i sin yttersta konsekvens leda till fred på jorden, en gränslös jord.

*

Bengt Stern är allmänpraktiserande läkare, inom "helhetsmedicin", och arbetar tillsammans med en grupp i vilken ingår sjukgymnaster och psykologer.

– New Age innebär, säger Bengt, att vi har lämnat Descartes och Newtons mekanistiska världsbild – världen som en maskin – för en holistisk syn. Enligt denna är världen en helhet, där allt hänger samman i ömsesidig påverkan; och verkligheten har oändligt många dimensioner, och alla dimensionerna har kontakt med en dimensionslös medvetenhet.

– För mig personligen betyder Nya Tidsåldern att allt jag upplever och känner tillhör min verklighet och är OK för mig. Det är legitimt med upplevelser av tidigare liv, paradiset, helvete, klärvoajans, kristusmedvetande och healing. Detta accepterande ger mindre rädsla – och världen blir därmed lyckligare.

Karin Nordgren är astrolog, bosatt i Mora.

– Nya Tidsåldern, som vi även kallar Vattumannens tidsålder, är sakta i antågande, säger hon. Fast vi lever ännu i en *brytningstid* mellan det gamla och det nya. Den nya tiden innebär först och främst ett ökat *andligt medvetande* hos människorna, då deras sökande för att nå sanningen blir alltmer ivrigt. Det rör sig om ett slags inre öppnande, olika mycket hos olika människor, ett öppnande av de inre krafter som till en del består av ökad kunskap och ökad förståelse av Alltet – krafter som finns slumrande i varje människa, men sällan kommer till ytan.

– Vattumannens tidsålder för med sig ökad kunskap om livets hemligheter, om liv och död. Döden kommer med tiden att betecknas som en illusion, när dess hemligheter uppenbaras. Nya psykologiska och vetenskapliga upptäckter, en mer förfinad och avancerad teknik inom medicin och annan vetenskap kan bli det som leder till att människans rätta natur uppdagas.

– Religiösa och politiska värderingar kommer att genomgå en stor och genomgripande förändring under de kommande åren och seklerna. Men det är *nu* i denna mycket viktiga tid i mänsklighetens historia som detta arbete börjar ta fart. Och som alltid vid genomgripande förändringar uppstår kaos och förvirring. Den *inre* världen blir alltmer betydelsefull för människorna, medan det materiella och allt det rent yttre alltmer kommer i skymundan.

Maria Adkinson är med sin familj bosatt på "Nya Tidsålderns experimentssamhälle" Findhorn i Skottland. Hon har skrivit en hel del för Sökaren och översätter Eileen Caddys "Footprints on the Path", som finns på näst sista sidan i varje nummer av vår tidskrift.

– För mig, säger Maria, innebär New Age en förändring inom människorna. På det yttre planet leder det till att vi börjar ta mera ansvar för varandra och för allt liv på jorden: vi inser att vi måste återställa naturens balans samt arbeta för fred.

Maria tycker att det är roligt och intressant att leva i denna tid med alla spännande förändringar som äger rum. Hon säger också att "varje människa som i sitt dagliga liv

– Längtan efter andlig utveckling och kunskap kommer att växa i styrka. Men det är i denna tid som gnistan tänds. Många i vår generation blir föregångare för detta nya.

– Människan kommer alltmer att intressera sig för sitt eget, och andras, gudomliga väsen. Det sägs att en ny värld kommer att födas ur den gamla och att Messias skall återkomma till denna jord. Men enligt min mening blir Hans återkomst något helt annat än vad de religiösa samfundet tror. Den innebär att det blir *vi* som så småningom når Kristus, när *vi* nått ett högre plan av medvetande och på så sätt kan förenas med honom.

– I det ångestfyllda mörker som nu vilar över världen kommer det så småningom att skönjas ett klart ljus i fjärran. Det är detta ljus vi måste sträva mot om inte mänskligheten skall gå mot sin självförvållade förintelse.

försöker leva efter höga ideal såsom tio Guds bud eller Buddhas levnadsregler kan sägas verka för den Nya Tidsåldern".

New Age-rörelsen har sitt ursprung och sina rötter i USA, och där främst i Kalifornien. Inom New Age talas det mycket om en ny världsbild. Det gör t ex Marilyn Ferguson, författare till den uppmärksammade boken *The Aquarian Conspiracy* (svensk översättning: *Mot en ny tidsålder*). Verkligheten ser ut på ett helt annat sätt än vad fysikerna från början tänkt sig. Universum är inte en maskin, det liknar istället en tanke eller en idé. Ferguson menar att förändringen av vår världsbild kommer att bli lika omskakande för vår civilisation som den gången Kopernikus upptäckte att det var jorden som kretsade kring solen, inte tvärtom.

Claes Sjöberg

Ur "Med fem knop mot framtiden" från boken "Människan i en ny tidsålder" (LTs förlag).

Lena Kristina Tuulse undervisar, leder grupper och kurser med syftet att frigöra människors inneboende krafter och befria dem från begränsningar som stympar och kväver livsandarna. Tillsammans med medarbetare bygger hon upp ett växthus för *livsinspiration* och *skapande*, ett center med helhetsperspektiv som är en mötesplats och erbjuder utrymme för frigörande arbete.

Lena reser ofta till andra länder och deltar i konferenser. Hon reser också inom vårt land för att leda workshops, för att inspirera människor som vill skapa växthus eller anlita henne som tränare inom helhetsterapi, frigörande andning (rebirthing), kroppsterapi, gestaltterapi, familje- och relationsträning, drömanalys med bildtolkning, förberedelse för födande, massage.

– New Age, säger Lena, är en viskning i vinden, ett löfte med våren: Du är inte ensam. Vi arbetar tillsammans med att bygga en värld i en gemensam anda av kärlek, enkelhet och sanning. Vi ökar vårt medvetande om vår plats på jorden, i universum. Vi vill spränga våra inre begränsningar, jubla mot livet, bejaka barnet, leken och känslorna.

– New Age är tiden som flödar av skapande krafter mot fred och samhörighet. Den uppenbarar helheten och visar att livet i allt är ett, att vi alla bär ansvar för vårt liv, vår hälsa och vårt välbefinnande

"New Age är tiden som flödar av skapande kraft mot fred och samhörighet."

Foto Kit Hedman, San Francisco.

och för hur vi handskas med världens resurser. Den nya tidsåldern innebär att satsa på det goda hos människan och inte låta rädsla, bekvämlighet, ilska eller maktbegär vara styrande.

– För mig personligen innebär New Age att jag viger mitt liv åt att

bejaka och bekräfta det sanna och kärleken, att arbeta utifrån helhetstänkande och att stimulera till ökad livskvalitet. Jag vill ge hopp och möjliggöra utveckling och växt mot glädje, kreativitet och hälsa. Det betyder nya samlevnadsformer, där vi tillsammans kan transformera oss, lämna det gamla, bli ett med det nya, lära tillsammans och omprogrammera oss.

– Jag har fått en friare, öppnare, gladare värld. Jag känner att jag ingår i ett nätverk tillsammans med andra "nybyggare" och "konspiratörer". Världen ter sig ljus och löftesrik i kärlekens perspektiv, och min värld fungerar för alla. Jag är beredd att se det gudomliga i mina medmänniskor, stödja och återskapa i kärlek i stället för att stöta ut och nedvärdera, att älska i stället för att "ha rätt"! Jag sparar mina krafter genom att inte tro på det onda.

Lena säger också att hon lär av sina barns slösande kärlek (på bilden med sonen Josef) och förundran inför livets mysterier. Hon nämner också att hon mediterar, återvitalkost och rör sig mycket i friska luften.

– Jag när kropp och själ och låter mig vara en kanal för högre medvetenhet.

Per Sellmann var en av entusiasterna som startade Sveriges första New Age-bokhandel, Vattumannen, 1972. Nu säljer han reportage och foton om New Age och ett sundare leverne. Han åker ofta på konferenser, samlar material och har säkert Sveriges största New Age-arkiv, som omfattar bilder, program, broschyrer etc från de flesta grupperna och aktiviteterna i Sverige och i många andra länder.

– New Age har som mycket annat sin upprinnelse i USA, där den blev till på 50- och 60-talet bland rastlösa hippies som letade efter något mer än bilar, Coca cola och hamburgare, säger Per och fortsätter:

– Jag har själv levt länge nog i "Nya Tidsåldern" och ansluter mig till Pir Vilayat Khan som under en

intervju svarade på frågan vad Nya Tidsåldern var med att säga att "Nya Tidsåldern är vi på väg ut ur – och in i en *holistisk tidsålder*"!

– Men New Age har betytt mycket för mig. Jag har följt de flesta New Age-organisationer som växt upp de senaste 10 åren, och jag har rapporterat om dem i Sökaren och andra tidningar. Jag kom tidigt in på meditation och har provat de flesta systemen. Kosten har betytt mycket – det är intressant att se att New Age också för med sig sundare kosthållning med dragning åt vegetarism.

Per arbetar på deltid i Tidskrift för Hälsas tjänst, mest med bokdesign åt förlaget.

Om framtiden säger han:

– Detta är första dagen i resten av mitt liv...

Ett ofta återkommande begrepp i talet om en ny tid är "det nya paradigmet". Paradigm betydde ursprungligen böjningsmönster, men har efter den amerikanske vetenskaps-historikern Thomas Kuhns bok *De vetenskapliga revolutionernas struktur* kommit att betyda världsbild, övergripande teorier, sätt att se. Han visar i sin bok hur den vetenskapliga kunskapen långt ifrån alltid växer gradvis med nya fakta som läggs till redan existerande teorier. Ibland stämmer inte alls nya fakta med de gamla föreställningarna utan de måste organiseras i en helt ny teori.

Jan Grönholm

Ur "Alternativa världsbilder för en alternativ värld" från boken "Människan i en ny tidsålder" (LTs förlag)

Framtiden, sa Teilhard, ligger i deras händer som kan ge morgondagens generationer giltiga skäl till att leva och hoppas. Budskapet från de sammansvurna i Vattumannens tid är att vi nu är mogna att säga ja.

Marilyn Ferguson i "Mot en ny tidsålder".

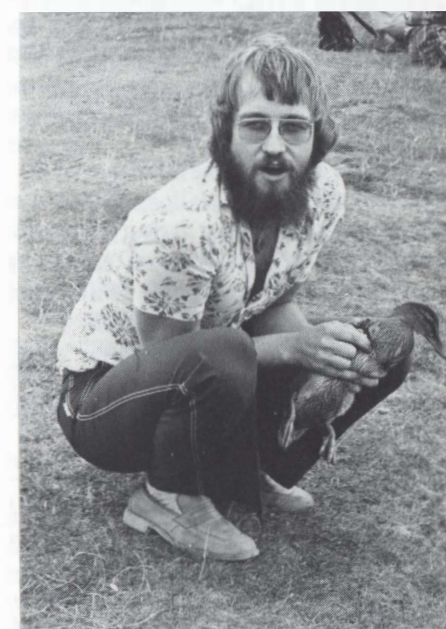

Foto Folklore Film.

Kanske är "vördnad för livet" den högsta New Age-värderingen?

För själen genom öga och öra

BÖCKER

Marilyn Ferguson: *Mot en ny tidsålder*, personliga och sociala omvandlingar under 80-talet (Askild & Kärnekull).

Mark Satin: *Politik för en ny tid*, New Age-rörelsens grunder, idéer och handlingsprogram (Wahlström & Widstrand).

Thomas S Kuhn: *De vetenskapliga revolutionernas struktur* (Doxa).

Fritjof Capra: *Fysikens Tao*, en jämförelse mellan österländsk filosofi och religion och den moderna fysikens verklighetsbeskrivning (Korpen).

Gary Zukav: *De dansande Wu Li-mästarna*, en populärvetenskaplig framställning av den moderna fysiken och dess världsbild (Askild & Kärnekull).

Arthur Koestler: *Janus* (Korpen).

Jan Grönholm: *Helhetssyn och framtidsstro*, en introduktion till vår tids sökande efter en ny människosyn och världsbild (Liber).

TIDSKRIFTER

Sökaren, Box 3063, 103 61 Stockholm 3. Tel 08/69 60 27. Tidskrift för livssynsfrågor. Vill bli täcka New Age-området.

Nexus, Drottninggatan 102 ö g, 11160 Stockholm. Tel 08/11 17 81. Tidskrift för levnadsfrågor. Terapi m m.

Helhetssyn för en ny tid, Allmogevägen 14, 183 38 Täby. Tel 08/768 60 65. Sprider den nya tidens tankar.

Medium för psykiobiofysik, Fjällgatan 23 A, 116 45 Stockholm. Tel 08/41 23 66. Ges ut av Föreningen för psykiobiofysik. Tar upp forskning kring vissa gränsefenomen.

UNDERVISNING

Wäxthuset, PL 318 A, 760 40 Väddö. Tel 0175/314 85. Center för livsinspiration och skapande. Kurser.

Café Vega, Vegagatan 15, 113 29 Stockholm. Tel 08/31 64 40, 31 43 50. Samlingspunkt och informationscenter. Föredrag m m. Vegetarisk matservering.

Cheopscentret, Västergatan 32, 211 21 Malmö. Tel 040/12 29 20. Terapi- och kursverksamhet med sikte på personlighetsutveckling.

Mandala, Bauker, N-2622 Gausa, Norge. Tel 062-272 53. Center för sund och helhetsinriktad livsstil. Kurser, behandlingar.

Konferenserna "Levande företag i en ny tid" arrangeras varje år av P&P. (Foto Per Sellmann)

Pedagogik & Produktion AB, Hantverkargatan 44, 112 21 Stockholm. Tel 08/52 05 25. Arrangerar kurser och konferenser för företag och organisationer, bla de årliga konferenserna "Levande företag i en ny tid".

RADIOGRAM

Nya dimensioner sänder i Stockholms närradio söndagar 22.00 och onsdagar 20.00 på 88 MHz, FM-bandet. Informationer om en ny världsbild m m. Bakom programmet står Föreningen för psykiobiofysik.

HÄLSOHEM

Prospekt över vegetariska hälsöhem i Sverige, auktoriserade av Hälsohemmens Riksförbund, kan erhållas från Hälsostrådet, Box 5512, 114 85 Stockholm. Tel 08/63 52 80.

BOKLÅDOR

Bokhandeln Vattumannen startade 1972 i Uppsala (bilden). Nu i Stockholm. (Foto Per Sellmann)

Vattumannen, Drottninggatan 83, Stockholm. Postadress Box 45096, 104 30 Stockholm. Tel 08/10 96 15. Bokhandel och informationscenter. Även postorderförsäljning. Bokkatalog finns.

East & West Bookshop, Nybrogatan 26, 114 39 Stockholm. Tel 08/63 96 69. Även antikvarisk litteratur. Butik och postorderförsäljning. Bokkatalog finns.

1981 öppnade East & West Bookshop. (Foto Per Sellmann)

Näckrosen Bokhandel, Haga Nygata 21, 413 01 Göteborg. Tel 031/13 60 85.

Regnbågens bokhandel, Balzarsgatan 32, Malmö. Postadress Box 4156, 203 12 Malmö. Tel 040/23 71 28. Bokhandel, kurs- och informationscenter. Även postorderförsäljning.

Infoteket, Bankgatan 14, 223 52 Lund tillhandahåller för 10 kronor i frimärken en lista med 150 adresser, aktuella i samband med personlig utveckling, alternativ hälsa, alternativ miljö, samarbete/hjälp/fred/djurskydd, alternativ produktion, alternativ konsumtion.

Café Vega ny träffpunkt för "nya tidens" människor

De två som startade Café Vega, Tomas Frankell och Marie-Louise von Malmberg. (Foto Jan Seilitz)

– Det behövs fler sådana här ställen, och de kommer också alltmer.

Den som säger det är 24-åriga Tomas Frankell, och stället han talar om är Café Vega på Vegagatan i Stockholm, en vegetarisk matservering och samlingspunkt för människor "som börjar vakna upp", dvs intresserar sig för sin egen och världens utveckling, som vill förstå och ta ansvar.

Café Vega har i viss mån ersatt det nu nedlagda Wäxthuset Galleri Medmera. På galleriet arbetade ett antal terapeuter tillsammans och kompletterade varandra med olika metoder. Där hölls också föredrag och kurser i ämnen som yoga, meditation, hälsokost, alternativ medicin samt olika psykologiska och filosofiska skolor och självutvecklingsmetoder. Där hölls workshops i rebirthing, massage, healing m m.

– På Café Vega vill vi fortsätta den verksamheten. Vi vill stimulera och sprida det "uppvaknande" som nu pågår. Men vi lägger tyngdpunkten mer på föredrag än på workshops, bla av utrymmesskal, förklarar Tomas.

Det är nu (detta skrivs i april) ett år sedan Tomas och några kamrater öppnade Café Vega, och det har redan blivit en känd träffpunkt för "new ageare" och sökare. I serve-

ringslokalen finns en stor anslagsstavla som informerar om kursprogram, gästande amerikanska terapeuter, nyandliga rörelser m m.

Sedan februari ger man också ut en informationstidskrift, *Energivågen*, vilken innehåller upplysningar om New Age-aktiviteter, främst i Stockholm. Den får man gratis; finansieringen sker genom annonser.

– Exempel på föredragshållare som varit på caféet nyligen är kroppsterapeuten Derk Loeks, den kvinnliga indiska yogin Jayanti, som talade om den *raya yoga*-rörelse hon företräder, och pastor primarius Ludvig Jönsson, som talade om andlighet i en ny tid, berättar Tomas.

Barbara Findeisen, reinkarnationsterapeut från USA, är en kommande gäst (i april) som han varmt rekommenderar.

På frågan om han anser att alla självutvecklingsmetoder är bra, svarar Tomas klart nej, men han menar ändå att de alla kommer ur en positiv vilja till självförbättring och att olika metoder var och en på sitt sätt bidrar med en pusselbit till bättre förståelse av tillvaron.

Tomas är kritisk mot att vissa lärare eller terapeuter inte har tillräckligt god utbildning eller personlig mognad för att ta hand om

andra människor på ett tillfredsställande sätt.

Han säger också att man bör skaffa sig så mycket information som möjligt om en metod, innan man går in i en behandling, speciellt gäller detta vissa kraftfulla meditationsmetoder och tekniker där man manipulerar med andning och energiflöden.

Tomas menar dock att en självsanering sker efter hand. Det som har kvalitet utkristalliserar sig och blir kvar. Det andra faller bort.

– Folk blir efterhand mer kunniga och förstår att välja.

Tomas har själv provat på många självutvecklingsmetoder, och han säger att Star-metoden gav honom en avgörande puff.

Men han vill inte rekommendera eller fördöma någon särskild metod. Det har han inte kunskap nog för, tycker han.

Tomas har alltid varit intresserad av människor. Han har efter gymnasiet arbetat med barnteater och åldersvård samt varit fritidsledare. Nu tycker han att han hamnat på rätt plats, åtminstone i det nuvarande skedet av sitt liv.

Till sin hjälp med Café Vega har han fem deltidsanställda som alla har intresse för hela caféets verksamhet och hjälper till med såväl programmen som själva serveringen.

– Några slutar här och andra kommer, säger Tomas och menar att detta är bra, nya impulser kommer in.

Kommer och går gör också lunch- och middagsgäster, som till stor del är sökare och ofta kan vara varandra till hjälp bara genom att träffas vid matborden och prata.

Maten är förstås vegetarisk. En god "dagens rätt" kan man få för drygt 20 kronor och en "vegaburgare" för 15.

Serveringen drivs efter vanliga affärsprinciper.

– Vi måste ju i mycket arbeta på samhällets villkor, säger Tomas. Men det är just det som är det fina med sådana här träffpunkter. De blir broar mellan det gamla tänkandet och det nya.

Adress: Café Vega, Vegagatan 15, Stockholm (vegetarisk servering 11.00–18.30). Tel 08/31 43 50, 31 64 40

Åsa Freij

Mänskligheten står vid en vändpunkt anser Fritjof Capra

Amerikanen Fritjof Capra, som är forskare inom teoretisk högenergifysik, har blivit världskänd genom sin bok "Fysikens Tao", där han jämför den moderna fysikens uppfattning av verkligheten med den urgamla österländska mystikens och finner överensstämmelser. I år har dr Capra utkommit med en ny bok, "The Turning Point: Science, Society, and the Rising Culture" (Simon and Schuster). Där tar han upp de betydelsefulla följder för vår kultur som den nya fysiken får. Boken innehåller bl a en grundlig kritik av den gamla mekanistiska världsåskådningen och dess negativa inflytande på såväl individen som samhället.

Bokens titel hänsyftar på I Ching, som säger: "Efter en tid av förfall kommer vändpunkten" (the turning point).

I den amerikanska tidskriften New Age gör Capra en sammanfattning av sina tankar om "vändpunkten". Den refereras här.

Det var i början av 1900-talet som nya, revolutionerande begrepp introducerades i fysiken. Dessa har nu medfört förändringar av mycket djupgående natur i uppfattningen av verkligheten. Fysikerna har lämnat Descartes och Newtons mekanistiska syn och gått över till en ekologisk och holistisk uppfattning: världen ses som en helhet, på liknande sätt som mystiker i alla tider och traditioner har upplevt den.

Fysikerna hade inte lätt att anamma det nya. Det var en oväntad och egendomlig verklighet som trädde fram för dem, när de utforskade atomvärlden. De blev pinsamt medvetna om att deras grundbegrepp, deras vetenskapliga språk, ja hela deras sätt att tänka var otillräckliga. Problemen var inte bara intellektuella, de var också emotionella. Det tog tid innan fysikerna kom över krisen, men belöningen för att de gjorde det blev en

djup förståelse av materiens natur och dess förbindelse med medvetandet.

Idag befinner sig det västerländska samhället i en kris som påminner om fysikens kris på 1920-talet. Vi har penningkris, sysselsättningskris, energikris, hälsovårdskris, miljökris osv. Fritjof Capra menar att allt detta är olika uttryck för en och samma grundläggande kris, vilken väsentligen är en världsåskådningsskris. Precis som krisen inom fysiken vid århundradets början härrör den sociala krisen från det faktum att vi försöker lägga den föråldrade cartesianska och newtonska mekanistiska åskådningen till grund för vår förståelse.

Vi börjar inse att vi lever i en värld där allt hänger samman och är beroende av vartannat. Denna syn på världen kallas holistisk. För att riktigt kunna beskriva världen behöver vi nu ett nytt paradigm, en genomgripande förändring i vår verklighetsbild, vår livssyn, våra värderingar. Början av denna förändring, skiftet från den mekanistiska till den holistiska verklighetsuppfattningen, är redan synlig inom flera områden och kommer troligen snart att bli dominerande.

Det gamla paradigmet, den mekanistiska uppfattningen av världen, grundlades på 1600-talet av bl a Descartes och Newton. Descartes delade upp naturen i två skilda områden, som var oberoende av varandra: materien och medvetandet. I hans efterföljd uppfattade vetenskapsmännen materien som död. Materievärlden ansågs bestå av många separata delar som tillsammans utgjorde en stor maskin.

Vetenskapen postulerade en fundamental skillnad mellan materia och medvetande. Naturen beskrevs matematiskt. Den natursynen blev ytterst framgångsrik, men den kom även att få fruktansvärda följder, bl a däri att vetenskapsmännen i dess anda undvek värdefrågor och etiska frågor.

Naturvetenskaperna och även de humanistiska vetenskaperna och samhällsvetenskaperna accepterade den mekanistiska synen på verkligheten och utformade sina egna teorier därefter. Psykologer, sociologer och ekonomer såg fysiken som en förebildlig vetenskap – och det gör många av dess repre-

sentanter än idag, trots att den nutida fysiken inte beskriver universum som mekaniskt.

Det nya paradigm som nu träder fram och som inte endast består av en ny syn på verkligheten, utan även av ett nytt värdesystem, har i hög grad skapats utanför de akademiska institutionerna, vilka ännu är alltför hårt knutna till den mekanistiska synen på världen för att kunna uppskatta de nya idéerna. Väsentligt i det nya paradigm är den nya fysikens syn på materien. Man uppfattar världen som en mycket sammansatt väv av samband. De partiklar som atomerna består av, framstår inte som separata och isolerade, utan de ses som delar i ett nätverk av skeenden, där delarna påverkar varandra. De subatomiska partiklarna har ingen materiell substans; de har bestämd massa, men massan är en form av energi. Energin har med processer, aktivitet att göra. De subatomiska partiklarna är buntar av energi, eller mönster av aktivitet. Allt ingår i en sammanhängande kosmisk process, och igenting kan förstås skilt från sin omgivning. Allt är ett helt. Delarna i helheten påverkar ständigt varandra och förändras.

På samma sätt som fysikens värld består av samverkande delar, är varje levande system – t ex en cell, en växt, ett djur, en människa – ett system, där delarna är beroende av varandra.

Men det är inte bara individer som är levande system. Dit räknas även sociala system, såsom familjer och samhällen, och ekologiska system, där nätverk av organismer är sammanlänkade med varandra och, tillsammans med livlösa komponenter, utgör en komplicerad väv av relationer med bl a utbyte av materia och energi.

Karakteristiskt för levande system är strukturer med flera nivåer inom systemet: system inom system. Så t ex består den mänskliga organismen av organ som i sin tur består av vävnader, vilka i sin tur består av celler. Alla dessa levande system består av delar, och de är på samma gång själva delar av större helheter. Det finns samspel och beroenden mellan alla systemets nivåer, och alla delarna kommunicerar och samverkar med omgivningen.

Fritjof Capra ansluter sig till nobelpristagaren Ilya Prigogines teori att levande organismer är självorganiserande system, vilket betyder att deras byggnad och funktioner inte bestäms utifrån av deras omgivning utan inifrån av de levande organismerna själva.

Vad som gör levande system unika är inte bara att de kan vidmakthålla sig själva, sin dynamiska form, utan även att de inte för alltid är bundna i sin nuvarande form utan kan överskrida denna och förändras, förbättras, anpassas till en ny omgivning. Enligt denna nya syn på levande organismer är Darwins utvecklingslära ofullständig. De levande organismernas självorganiserande förmåga är en faktor bakom utvecklingen som Darwin inte räknade med. Evolutionen framstår framför allt som en manifestation av de levande organismernas självorganisation, vilken med tidens hjälp leder till allt större meningsfull komplexitet.

En väsentlig egenskap hos levande organismer är medvetandet. Capra hänvisar till Gregory Bateson, som menar att medvetandet är en nödvändig och oundviklig följd av en viss komplexitet och att det börjat utbildas långt innan levande organismer har utvecklat hjärna och högre nervsystem.

Bateson har sagt: "Medvetande är allt levandes väsen."

Capra definierar medvetandet som själva dynamiken, den skapande kraften, bakom de levande organismernas självorganisation. Detta är en uppfattning som är radikalt annorlunda än Descartes uppdelning av materia och medvetande i två skilda kategorier. Enligt den nya synen är materia och medvetande två olika uttryck för samma grundläggande fenomen.

Medvetande finns hos alla levande organismer, anser Capra. Men för att beskriva de mentala krafterna hos lägre levande organismer använder han begreppet mentation. Begreppet medvetande reserverar han för organismer med högre komplexitet. Varje levande system, såsom en cell, en vävnad, ett organ, har en mentationsprocess, men högre organismer har en "inre värld" med självmedvetande, medvetna upplevelser, begreppstänkande, symbolspråk etc.

Det finns olika nivåer av medvetande. I människokroppen finns t ex olika nivåer av mentation hos celler, vävnader och organ. Där finns även det medvetande som är knutet till hjärnan. De mänskliga medvetandena är inneslutna i större medvetanden, nämligen sociala och ekologiska system, och dessa

ingår i sin tur i planetens mentala system, vilket i sin tur måste ingå i något slag av universellt eller kosmiskt medvetande. Allt levande ingår alltså i något större system. Den uppfattningen får betydelsefulla följder inte bara för vetenskapen utan även för samhället och vårt liv i vardagen. Den påverkar t ex vårt sätt att ta hand om hälsa och sjukdom: en holistisk syn blir ofrånkomlig. Den påverkar också vårt förhållande till naturen.

Den nya synen på verkligheten innebär ett paradigmskifte. Detta är ingenting som kommer att ske någon gång i framtiden, utan det händer just nu. Olika rörelser som uppstått under 60- och 70-talet trycker på skilda aspekter av det nya paradigmet; de syns röra sig i samma riktning, fastän de flesta av dem än så länge är skilda från varandra i sin verksamhet och inte har insett att deras mål är likartade. Men samverkan mellan olika rörelser har inletts, och Capra tror att under det innevarande decenniet kommer många av de nya rörelserna att samverka och utgöra en gemensam omformande kraft i samhället.

Kulturhistoriker har ofta pekat på att kulturer förändras enligt ett bestämt mönster: uppgång, kulmination, nedgång och upplösning. Nedgången, eller förfallet, inträder när en kultur har blivit alltför rigid för att kunna möta förändringar. Bristen på flexibilitet åtföljs av förlorad harmoni, vilket oundvikligen leder till social oordning och splittring. I en tid av nedgång och

upplösning, då den kulturella huvudströmmen har förstenats genom att den klänger fast vid gamla idéer och rigida mönster, uppträder nyskapande minoriteter vilka omformar en del av det gamla till något nytt, som hjälper till att bygga upp en ny kultur.

En sådan kulturell omvandling ser vi nu exempel på i de västerländska samhällena, anser Capra. De traditionella politiska partierna, storföretagen och de flesta akademiska institutioner tillhör den deklinerande, nedåtgående kulturen. De sociala rörelser som blev till på 60- och 70-talet är den uppåtgående kulturen.

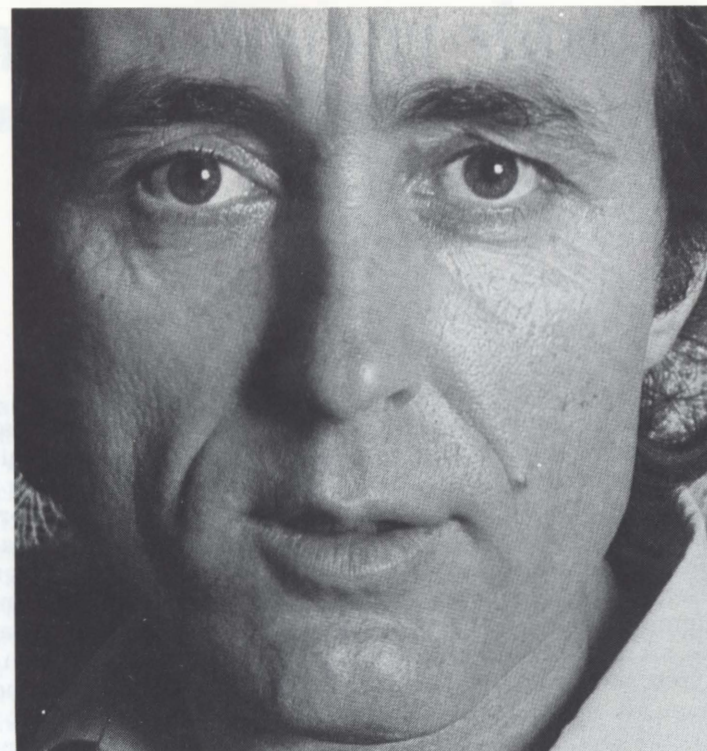
Den nedåtgående kulturen vägrar att ändra sig och håller fast vid föråldrade idéer. De dominerande sociala institutionerna vill inte lämna över sin ledande roll till de nya kulturella krafterna. Men de går oundvikligen mot sin upplösning, samtidigt som den nya kulturen fortsätter sin väg uppåt för att slutligen ta ledningen – då har vändpunkten nåtts.

Insikten att dessa stora förändringar inte kan förhindras genom kortsiktiga politiska åtgärder utgör vårt starkaste hopp för framtiden, menar Fritjof Capra.

Källa: En artikel "The Turning Point. A New Vision of Reality" av Fritjof Capra i februariumret 1982 av den amerikanska tidskriften New Age, P.O. Box 1200, Allston MA 02134, USA.

En svensk översättning av Capras The Tao of Physics har med titeln Fysikens Tao utgivits av bokförlaget Korpen i Göteborg.

Fritjof Capra. (Ur tidskriften New Age.)

Förstår vi evolutionen?

Källa: Marilyn Ferguson

Den moderna utvecklingsläran grundlades av den engelske naturforskaren Charles Darwin under senare hälften av 1800-talet. Enligt den har alla universums levande former, de med tiden allt mer komplexa varianterna av växter och djur, uppkommit på grund av slumpmässiga språng i utvecklingen, sk mutationer. Plötsligt har nya typer, som är ärftliga, framträtt genom att några individer med nya egenskaper (dessa individer kallas mutanter) har överlevt och fortplantat sig, eftersom de varit ändamålsenliga, "starka". På så sätt har nya livsdugliga arter utbredd sig över jorden. Vi har fått en rik variation av livsformer som är anpassade till sin miljö.

Darwinismen har segrat över kreationismen (tron på en skapelse), åtminstone i läroböckerna. Ändå hörs ännu kritiska röster! Alla naturforskare är inte helt övertygade om sanningen i den traditionella darwinismen. Kanske, tänker några, har vi förbisett någon avgörande faktor. Det har inom biologin gjorts många iakttagelser som enligt en del forskare inte kan förklaras med darwinismen.

Darwin själv såg att det fanns stora luckor i utvecklingskedjan, men han trodde att dessa berodde på att de geologiska data som fanns, var ofullständiga. Förändringarna bara verkade att ha skett plötsligt och abrupt, eftersom alla delar av utvecklingsstegen ännu inte hade påträffats. Men fortfarande, hundra år senare, saknas de fossiler som skulle vara felande länkar mellan olika livsformer eller ge antydningar om att felande länkar existerar.

"Paleontologins patenthemlighet" har harvardbiologen Steven Jay Gould kallat det faktum att övergångsformer är så ytterligt sällsynta bland de fossila lämningarna från tidigare perioders livsformer. Och skepsisen mot den gamla utvecklingsteorin ökar bland yngre forskare.

Niles Eldredge vid *American Museum of Natural History* menar att den gamla förklaringen till de felande länkarna, vilken att vi inte har tillräckligt med fossila lämning-

ar, inte är en god förklaring. Eldredge och Gould har, oberoende av varandra, föreslagit en lösning av problemet med de felande länkarna. Det är en teori som stämmer med de geologiska vittnesbörden. Den kallas *teorin om den avbrutna jämvikten* och innebär att livets jämvikt då och då avbryts av svåra påfrestningar. Den avbrutna jämvikten kan ge upphov till nya typer av liv. I synnerhet om en liten del av individerna inom en art har isolerats i utkanten av sitt utbredningsområde, sprider sig fördelaktiga variationer snabbt, säger Gould.

De flesta arter förändras sig inte medan de lever på jorden. Gould påpekar: "De dyker upp i de fossila lämningarna med ungefär samma utseende som de har när de försvinner från dem." Enligt de geologiska vittnesbörden uppstår nya arter *plötsligt* – de utvecklas inte gradvis genom att deras förfäder långsamt förändras, utan på en gång och fullt utformade. Homo med sin stora hjärna dök upp plötsligt.

Dessa nya tankar om hur utvecklingen drivits fram innebär inget direkt stöd för en skapelse teori, men de är ändå betydelsefulla, eftersom de ser utvecklingen som ett resultat av *periodiska språng* inom små grupper, vilket kräver en mekanism för biologiska förändringar som är kraftigare än slumpvisa mutationer. Dessutom pekar de på möjligheten av en snabb utveckling i vår egen tid, när vår arts jämvikt har brutits av stress.

Biokemisten Albert Szent-Györgyi, som upptäckte C-vitaminet och blev nobelpristagare 1937, har framkastat tanken att *en drift mot större ordning* kan vara en grundläggande naturlag. Han tror att levande materia har *en inneboende drift mot perfektion* och avvisar tanken att blott slumpvisa mutationer kan förklara den levande materians förfining.

Biologiska reaktioner är kedje-reaktioner, och molekylerna passar ihop noggrannare än kugghjulen i ett schweizerur – hur skulle de då ha kunnat utvecklas av en slump?

Ty om något av "kugghjulen" i dessa kedjor förändras, då upphör hela systemet att fungera. Att säga att det kan förbättras genom en slumpmässig mutation av en länk är likvärdigt med att säga att man skulle kunna förbättra ett schweiziskt ur genom att slå det i marken så att något av dess kugghjul eller axlar böjdes. För att få en bättre klocka måste man ändra på alla kugghjulen samtidigt så att de passar ihop igen.

Biologer har observerat att det finns många livsformer som kännetecknas av "allt-eller-intet", dvs ingen halvform eller mellanform kan ha varit till någon som helst fördel; individen måste på *en gång* ha fått *hela* den nya formen. Fåglarna kan exempelvis inte ha fått sina vingar genom gradvisa, slumpvisa mutationer, varvid de bäst anpassade överlevt, ty en halv vinge skulle inte ha varit någon positiv överlevnadsfaktor, och hela vingar skulle inte ha varit till någon nytta om inte skelettstrukturen samtidigt ändrats. Utvecklingen innebär en *omvandling av den grundläggande strukturen* och inte bara enstaka tillägg till den.

Ovanstående text återger tankar i Marilyn Fergusons bok "Mot en ny tidsålder" s 158-164 (Askild & Kärnekull 1982) men är inget direkt referat.

Vi kan fråga oss: Är vår förståelse av utvecklingen på jorden fullständig? Eller finns det betydande pusselbitar som vi ännu inte har lagt på plats? Finns det kanske rentav en *psi-faktor*, en okänd psykisk faktor, en skapande intelligens, att räkna med?

Marilyn Ferguson skriver att den moderna vetenskapen har bekräftat att naturen skapar helheter, att det är naturens kännetecken att sätta samman delar i mer och mer samverkande, meningsfulla mönster. Världen framstår för oss inte som ett blint spel av atomer, utan i stället som en stor organisation.

SM

Förstår vi evolutionen?

Källa: Jan Grönholm

De flesta tror nog att vetenskapen har bevisat att slump och naturligt urval förklarar livets uppkomst och de alltmer komplexa former som genom tiderna har utvecklats på vår planet. Men så är det inte. Vad som har bevisats är att en utveckling från lägre till högre former har skett. Däremot är drivkrafterna bakom utvecklingen ännu ofullständigt kända.

Hur skall man förklara övergången från en art till en annan, från lägre till högre komplexitet? Räcker det att *en enda* individ får nya och bättre egenskaper för att dess avkomma skall slå ut alla andra? Eller har slumpen låtit flera liknande, goda mutationer inträffa samtidigt så att tillräckligt många individer föds vid samma tid för att en förändring av arten skall kunna ske?

Och räcker det verkligen med att bara införa faktorn Tiden för att förklara hur slumpen kan skapa hur komplexa livsformer som helst?

Det är inte tillräckligt att en enda gen, en egenskap, förändras av slumpen. Tänk på fåglarna! Deras förfäder anses ha varit reptiler. När en reptil blir fågel innebär det en förändring som omfattar bl a att massiva skelettben blir ihåliga, att fjäll blir fjädrar och att kallblodighet blir varmblodighet. Fick fåglarnas anfäder först vingar, eller kom fjädrarna först? Och vad hade det för överlevnadsvärde med fjädrar om resten av varelsen såg ut som förut? Måste det inte vara flera samtidiga förändringar i en viss riktning? Hur pass rimligt är det då att slumpen är den samordnande faktorn?

I sin bok "Intelligence came first?" (kom intelligensen först?) har dr Lester Smith m fl diskuterat utvecklingslärans brister. De menar att darwinismen, eller ny-darwinismen, inte behöver förkastas helt, men att Darwins teorier är otillräckliga för att förklara den variation som finns bland de utvecklade arterna.

Man kan inte komma ifrån att det finns en utsökt ändamålsenlighet i naturen. Tänk på en så enkel men praktisk sak som att vi föds med

tjockare hud under fötterna! Hur har slumpen ordnat detta? Har den provat sig fram med tjockare bitar här och där? Och har de individer som fick förtjockningar på fel ställen sett så konstiga ut att ingen velat para sig med dem?

Naturligt urval genom att de starkaste överlever är ett nyckelbegrepp inom ny-darwinismen. Det är svårt att förneka att de mest livsdugliga individerna överlever längst och fortplantar släktet mer än de mindre livsdugliga. Och det går inte att komma ifrån att det sker en utsortering av uppenbara missfoster. Men räcker detta som förklaring till evolutionens framtagande av ständigt mer komplicerade levande organismer?

En del ateister och materialister sätter upp den bibliska skapelseberättelsen som alternativet till utvecklingsläran och polemiserar, givetvis med stor framgång, mot denna. Men en Guds skapelse på en vecka enligt Bibeln är inte det enda alternativet till ny-darwinismen. Kanske Lamarck, som i början av 1800-talet förde fram tanken att förvärvade egenskaper går i arv – men som numer anses ha misstagit sig – trots allt hade ett visst bidrag till vetenskapen? Författaren Arthur Koestler menar att lamarckismen borde tas upp till förnyad prövning.

Koestler anser också att slumpmässiga mutationer inte kan ha påverkat hjärna och nervsystem så att de styr de otroligt komplexa instinktiva färdigheter som djur kan ha och att ny-darwinismen därför inte håller som övergripande teori om evolutionen.

Ovanstående text bygger på Jan Grönholms bok "Helhetssyn och framtidstro", s 42-46 (Liber Förlag) men är inget direkt referat.

Kanske får i sinom tid ändamålsenligheten i naturen en annan vetenskaplig förklaring än ny-darwinismens slump och naturligt urval. Kanske får man ta till en *psi-faktor*, en psykisk faktor, ett styrande medvetande?

SM

Gunnar Brenning

Organbildningen

Organbildningen i naturen är en olöst gåta.

Hur skall man kunna tänka sig att ett helt nytt organ uppkommer – utan att räkna med något *mer* än slump och naturligt urval?

Vi kan t ex titta på en växt som kallas *Drosera*, en liten daggört som växer på mossar. Den har en fångstapparat med vilken den kan fånga och smälta insekter. Om vi tänker oss tillbaka till den tid då daggörten förfäder ännu inte hade någon sådan fångstapparat, vilka krafter kan då tänkas ha satt igång och fullbordat utvecklingen av ett sådant organ? För att den process som till sist gav upphov till fångstapparaten skulle komma igång, krävdes först något slags *medvetande* om att det fanns insekter, att dessa innehöll ämnen som det vore nyttigt för en växt på den mineralfattiga mossen att komma åt, och slutligen att insekten under vissa betingelser skulle kunna fångas, smältas och upptas som näring av växten. Utan en sådan *förhandskunskap* fanns ju ingen anledning att det nya organet skulle eftersträvas eller av sig självt börja utvecklas. Vem kan ha haft denna kunskap? Slumpen? Icke! Växten själv? Det tror väl ingen. Det fordras ett medvetande som i grunden känner såväl växten som dess omgivning och dessutom har kraft att styra utvecklingen, förändra arvs-

massan. Är detta medvetande de troendes "Gud", "Brahman" eller "Den Store Anden"? Eller skall vi kalla det *psi-faktorn*? Kan fångstapparaten ha utvecklats plötsligt, på en gång, hos en individ? Skulle slumpen klara det? Eller har organet blivit till genom gradvisa förändringar? I så fall borde en halv-färdig fångstapparat ha varit till hinder för individen och inte någon positiv överlevnadsfaktor.

Ovanstående bygger på Gunnar Brennings bok "Är kristendomen sann?" s 34-38, som kom på Lindblads förlag 1953, men det är inget referat.

”NEW AGE” I SOVJET

Michael Murphy berättar

Michael Murphy, 51, grundaren av Esalen-institutet i Big Sur, USA, har många kontakter i Sovjetunionen, och han kan berätta om Nya Tidens intåg där. Det sker en del djupa förändringar i Sovjet för närvarande, och dessa är man i allmänhet okunnig om i väst, meddelar han. Det pågår ett kulturellt uppvaknande där, vilket påminner om Amerika på 1960-talet, fastän det sker i större tysthet. Han talar om en växande subkultur, eller motkultur, i Sovjet med intresse för sådant som esoteriska religioner, gestalt- och encountergrupper, healing, UFOs och parapsykologi.

Murphy besökte Moskva första gången 1971 och träffade då vetenskapsmän som studerade psykiska fenomen. Sedan dess har han följt det arbete som pågår i Sovjet med att studera och utveckla människans paranormala förmågor. 1979 deltog hans kollega Jim Hickman i den första sovjetiska konferensen om "det omedvetna", ett forskningsområde som genom den konferensen kan sägas ha blivit "legaliserat" för studium i Sovjet. Han träffade där bl.a. en skribent och TV-producent vid namn Joseph Goldin, vilken startat en kommission inom den sovjetiska vetenskapsakademien för studium av "Människans dolda reserver". Goldin har sedan satt Hickman och Murphy i förbindelse med många människor i Sovjet som är intresserade av dessa ämnen. Ett sovjetiskt-amerikanskt utbyte av bl.a. vetenskapsmän, lärare och filosofer med intresse för Nya Tidens tankar har satts igång. Hickman har nu besökt Sovjet sex gånger och Murphy tre. Och flera ryssar har varit i USA.

Är nu intresset för dessa "New Age"-aktiviteter i Sovjet mest "underground" eller är de erkända av samhället? Båda delarna har fallet, svarar Murphy. En del av dessa intressen kan ryssar endast ägna sig åt privat, medan andra får ett tyst erkännande av makthavarna. Den berömda ryska healern Jhuna* har sammanträffat med många betydelsefulla personer inom Sovjet, och hon har haft healingssessioner

och seminarier på flera ställen i Moskva. Hennes verksamhet har fått ett mycket välvilligt mottagande i Ogonyek, kommunistpartiets tidskrift för politiska och sociala frågor.

Men det finns förstås ingen allmän uppslutning bakom studiet av healing, parapsykologi, experimentell psykologi och liknande. När Komsomol Pravda, en ungdomstidning med en upplaga på 11 miljoner exemplar, föreslog att ett institut för healing skulle upprättas, blev den anklagad av den litterära tidskriften Literaturnaya Gazeta för att främja vidskepelse. – Det skall sägas att det faktiskt i Sovjet förekommer åtskillig offentlig debatt i kontroversiella ämnen genom dialoger i tidskrifter, genom offentliggjorda brev m.m., vilket man i allmänhet inte är medveten om i väst.

Ett viktigt sovjetiskt problem är om det går att förlika psykiska och andliga fenomen med den marxistiska filosofins materialism. Det pågår försök att omforma marxistisk teori så att den kan ge plats åt dolda mänskliga förmågor och människans möjligheter. Flera framstående ryska tänkare och vetenskapsmän försöker förena marxistisk vetenskapsteori med förändrade medvetandetillstånd och tillvarons mysterier. De har tagit itu med uppgiften trots enormt motstånd mot det paranormala inom den sovjetiska vetenskapsakademien. Vad de flesta ortodoxa vetenskapsmän fruktar, både i Ryssland och i väst, är att dessa "ockulta" intressen representerar en återgång till gammal vidskepelse. Därför gäller det för entusiasterna att tala om de nya tankarna i framstegstermer.

Det finns i Ryssland ett vetenskapligt intresse för sådant som ESP, PK, "energifält", slagrutan, alternativa hälsometoder, homeopati, akupunktur, healing, biofeedback, örtmedicin m.m., men man har ibland andra namn på det än i väst. Intresset för healing är vitt utbreddt och diskuteras i många officiella tidskrifter och i populärpressen. Vetenskapsakademien stöder forskning inom området.

Nyligen har en kommitté som är

knuten till den sovjetiska vetenskapsakademien ställt sig bakom en serie föreläsningar om sambandet mellan idrottsprestationer och dolda mänskliga förmågor. Varje föreläsning åhördes av över tusen personer. Flera ryska vetenskapliga institut studerar klärvoajans och psykikinesi. Encountergrupper, stöds av avdelningen för socialpsykologi vid Moskvauniversitetet.

På alla platser i Sovjetunionen, som Hickman och Murphy besökt, har det funnits encountergrupper, meditationscirkel, Gurdjieffgrupper, parapsykologiklubbar och liknande sammanslutningar. Raymond Moodys böcker om nära-döden-upplevelser läses och diskuteras mycket i Sovjet. Tusentals ryssar läser böcker av Fritz Perls, Carlos Castaneda, John Lilly och Abraham Maslow. Litteratur om t.ex. yoga, sufism, buddhism, vedanta, kabbalah och forntida civilisationers förklarade kunskap finns tillgängliga på engelska, franska och tyska och finner många läsare. Ryssar som reser utomlands och utläningar på besök i Sovjet tar med dessa böcker in i Sovjet.

Under sina resor i Ryssland mötte Hickman och Murphy hundratals människor med dessa "New Age"-intressen. Det sovjetiska samhället är, säger Murphy, mycket mindre enhetligt än man tror i väst. Där finns t.ex. en stor mängd bohomer, såsom artister, vetenskapsmän, filosofer, skådespelare och journalister, vilka inte är dissidenter, utan utgör ett slags lojal opposition inom sovjetsystemet. Dessa människor har större skapande frihet än vi i allmänhet föreställer oss i väst.

Murphy tror att det i Sovjet finns fler människor med "ockulta krafter", såsom telekinesi, än i något annat land. Överhuvud taget är ryssar ofta intresserade av livets mysterier. Och det är uppenbart, säger Murphy, att många människor i Sovjet liksom i väst har sett den konventionella vetenskapens och den konventionella religionens begränsningar. Livets djupare frågor, tillvarons mysterier, de behov vi alla har av andligt sökande, kommer till synes bland människorna i

Sovjet på ett sätt som det måste göra hos moderna människor. De ryska kyrkorna, synagogorna och moskéerna – Murphy har varit i flera av dem – besöks huvudsakligen av människor som är över 70 år gamla. De yngre synes inte vara tillfredsställda med den traditionella religionens svar, och många har även mist sina illusioner om marxismen, som de ser inte fungerar ekonomiskt.

Finns några tecken på fri företagssamhet i Sovjet? Ja, säger Murphy, privat företagsamhet spirar upp överallt. De tre procent av den odlade jorden som är privatägd, producerar mer än 30 procent av alla livsmedel. Uppfinnare, vars konstruktioner sparar pengar, kan numera ta privata patent. De kan tjäna pengar själva och behöver inte överlämna sina uppfinningar till staten. Man börjar i Sovjet bli medveten om den roll som privat initiativ spelar för människornas förmåga att göra sitt bästa.

Människors andliga hunger, sökandet efter inre värden, har hållits tillbaka av staten, men kommer nu åter fram i och med att tilltron till marxismen minskar. Denna nya andliga hunger liknar "New Age"-uppvaknandet i Amerika på 60-talet, vilket också delvis kom som en reaktion mot det officiella samhället och dess värderingar. Men dessa människor med "New Age"-intressen är inga dissidenter i Sovjet. De vill inte bryta med sitt land, många av dem älskar det, men de vill förändra och förbättra det. De är transformationalister. Många har en flammande entusiasm för nya tankar.

Källa: En intervju med Michael Murphy i den amerikanska tidskriften New Age, marsnumret 1982, gjord av Keith Thompson.

* Den amerikanska stavningen av ryska namn har i allmänhet bibehållits i denna artikel.

SM

Ett intelligent universum

Naturens utforskare, som trängt djupt in i det okända, tittar förvånade upp från sitt arbete och meddelar: "Vi kan inte upptäcka någon materia" (d.v.s. ingen fast, minsta odelbar materieenhet)!

Materia, säger fysikerna, kan kanske bäst förstås som energimönster som har en benägenhet att existera. Materien är ingen solid värld av fasta, odelbara partiklar. Den är mer som en väv av möjligheter och av relationer mellan händelser.

Materiens innersta egenskaper, såsom de framträder i fysikernas undersökningar, kan bara uttryckas abstrakt, inte konkret. Iakttagaren och det som iakttas är inte skilda från varandra, utan de har en samhörighet där iakttagaren påverkar det iakttagna. Orsak och verkan existerar sida vid sida i växelverkan i en värld som är ett sammanhängande helt.

Materia i den gamla fysikens konkreta mening kan ej upptäckas.

Materia är energi i bunden form.

Kanske kan vissa aspekter av verklighetens sanna natur inte komma åt med den vetenskapliga metoden, utan förstås endast i vidgad medvetenhet.

Så här kan det vara:

Universum är till sin natur kreativt, dynamiskt, av samma stoff, tankestoff, som vårt medvetande. Det är en levande, icke-materiell verklighet. Det finns ingen Gud utanför världen, ingen Gud "därute" som frambragt världen genom sitt "ord", utan allt självt är den skapande "Gud". Universum skapar sig självt genom sin inneboende förmåga, sin intelligens. Universum är ingen automat, som blivit till genom slumpens kombinationer, utan något levande, tänkande och kreativt med maximal intelligens, som långsamt skapar en värld i sig själv, mer och mer komplex, mer och mer förfinad.

Kroppens visdom

"Läkningen av de inre organen är en märklig process. Till skillnad från ytorganen har inälvorna inte utsatts för upprepade skador under den rashistoriska utvecklingens gång. En bristning av tarmarna t.ex. skulle i själva verket snarare leda till döden än till läkande processer. Det är därför svårt att förstå hur inälvorna har kunnat så att säga 'tränas' i läkande verksamhet eller vad som legat till grund för det naturliga urvalet av organismer, som varit i stånd att utveckla dessa skyddsreaktioner. Och ändå – så snart kirurgen gör sitt ingrepp, vare sig i lungorna, levern eller hjärnan, blir de störda vävnaderna säte för en verksamhet, som leder till återställande och nybildning.

För många år sedan iakttog Murphy och jag med röntgen ett egendomligt fenomen, som inträdde sedan tunntarmens översta del (tolvingertarmen) avskurits och åter hopsyts. Ehuru peristaltiska rörelser regelbundet ägde rum i magsäcken, gjorde den ringformiga slutmuskeln vid utgången (pylorussfinktern) kraftigt motstånd mot dem, och först efter omkring fem timmar gav den efter och tillät magsäckens innehåll att inträda i den skadade tarmen. Den intressanta punkten i detta sammanhang är förhållandet mellan dröjsmålet och läkningsprocessen. Enligt kirurgiska iakttagelser dröjer det fyra timmar efter en tarmsutur innan ett plastiskt exudat har bildats, så att förbindelsen är fast. Efter så lång tid som åtgår för fullbordandet av denna process tilläts alltså magsäckens innehåll att flyta vidare. Liknande resultat uppnåddes, när snittet och suturen gjordes längre bort utmed matsmältningskanalen. Mycket arbete återstår, innan vi till fullo förstår hur de krafter fungerar som medverkar vid återställandet av skadade kroppsdelar."

Texten är hämtad ur boken "Kroppens visdom" (Natur och Kultur 1949) av W B Cannon, professor i medicin vid Harvarduniversitetet i Boston, USA.

En utstuderat ändamålsenlig, "vis" reaktion hos en levande organism är inget undantag. Det finns en lång rad exempel. Är detta slumpens verk – eller finns det någon faktor, som vi inte äger kännedom om? Psi-faktorn?

Nog kan man väl säga att om människokroppen har "tänkts ut" av en intelligens, så borde den ha konstruerats med just sådana ändamålsenliga egenskaper som de ovan beskrivna?

SM

KEN KEYES VÄG TILL HÖGRE MEDVETANDE

Av Britta Zetterberg

Ken Keyes (uttalas Kais) Jr har suttit i rullstol i 36 år, sedan han drabbades av polio i 25-årsåldern. Han är totalförslamad så när som på huvudet och ena handen; han kan vända bladen i en bok och skriva några ord med spretig stil.

Keyes har skrivit *Handbook to higher consciousness*, en bok som i år har utkommit på svenska i en omarbetad och förkortad version, "Handbok till högre medvetande" (Living Love Publications).

Vi skapar vår egen lycka – eller olycka – lär Ken Keyes. Vi skapar nämligen vår egen version av verkligheten, och den är baserad på våra egna förutsättningar, vårt nervsystem, våra livserfarenheter, våra egna speciella begär. Vi intalar oss att våra krav måste bli uppfyllda för att vi ska kunna känna oss tillfredsställda och lyckliga.

Vi ser inte världen som den är, utan som vi är, poängterar Ken Keyes.

Så länge vi sitter fast i stelade beroendemönster, minskar vi våra chanser att leva ett lyckligt liv.

Våra fordringar på livet, våra begär, lurar oss. Vi tror att de är behov som till varje pris måste tillfredsställas för att vi äntligen ska bli lyckliga. De får oss att sträva efter många mål, små och stora, att gå från den ena illusionen om lycka till den andra. Om jag bara kunde få det där jobbet, då skulle jag bli lycklig, säger vi. Eller om jag kunde bli chef, eller ta min doktorsgrad e.t.c., då skulle jag bli en lycklig människa. Men är chefer och doktorer lyckligare än andra? Det kan vara bra att vara chef eller doktor, men det är ett misstag att tro att ställning, titel, kunskap i sig kan skänka lycka och frid.

Andra säger: Om jag bara kunde hitta den rätta personen att älska, då skulle jag bli lycklig. Och så söker de efter någon som de utifrån sina beroendemönster tror skall vara den rätta – och om de finner den personen, då upplever de kanske några njutningsrika stunder, men ingen bestående lycka, om de inte vet hur man älskar en annan människa. Och då tror de att de ändå inte hade hittat den rätta.

Vi måste förstå att det är viktigt att vara rätt person än att finna rätt partner.

Keyes liknar vårt sinne vid en levande datamaskin. Det är pro-

grammerat med bestämda tanke-mönster, har invanda, automatiska reaktioner, robotlika emotionella tankebanor. Denna negativa programmering behöver ersättas med ny, livsbejakande programmering.

Varje gång vi upplever en obehaglig känsla, vet vi att vi hittat ett beroendemönster som vi behöver överge för att frigöras. Då lär vi oss att ge vårt sinne nya instruktioner som bygger på förståelse för och medkänsla med oss själva och andra.

Vårt mål i livet är att älska alla, inklusive oss själva, förutsättningslöst.

Utan förståelse för och kärlek till oss själva begränsar vi vår förmåga att ge kärlek till andra.

Vi behöver kärlek inte bara för att uppleva lycka – utan även för att överleva. När vi inser hur vår psykiska och fysiska hälsa påverkas av vår irritation, vår svartsjuka, vår vrede etc, då kan vi börja förstå att den enda lösningen finns i en kärlek utan villkor och förbehåll.

Vi är vana att sätta villkor för vår kärlek: Jag skulle älska dig, om du (a) gick ned 10 kilo i vikt, (b) hjälpte till mer i köket, (c) lyssnade på mig istället för att läsa tidningen... Vi kan fortsätta att räkna upp krav vi har. Det och det och det måste den andra göra för att vi ska älska honom/henne. Men vad vi måste inse är att det aldrig blir nog med krav förrän vi är nog själva.

Vi har mycket begränsade möjligheter att ändra på vår omgivning, inklusive våra närmaste. Men vad vi kan ändra på är våra egna reaktioner, våra inre upplevelser. För att lyckas med det kan vi använda de sex metoder som Keyes beskriver i sin handbok. Vi kan också ge sinnet nya instruktioner genom Keyes *tolv vägar*, en serie omprogrammeringsfraser, som är

Gruppträning i stora aulan på Cornucopia. – Vi slösar vanligen energi på att gräma oss och känna oss hotade, svartsjuka och nedvärderade. När vi i stället lär oss använda living-love-metoderna, frigörs ny energi som leder till entusiasm och arbetsglädje.

en modern, praktisk sammanfattning av tusenårig vishet.

Genom *de tolv vägarna* lär vi oss att se livet efter en ny programmering. Vi väljer att uppleva livet med nya ögon.

I varje stund kan vi välja att fortsätta vårt lidande eller ta ansvar för våra känslor och bestämma oss för att finna glädje i livet.

Alla krav på livet vi har, vilka är grundade i våra känslor, är beroendemönster. Dessa mönster är orsaken till olycka och lidande. Det är grunda-satsen i *living-love-systemet*, som Keyes kallar det.

Sedan Handboken för Högre Medvetande gavs ut 1972 har den gått ut i 650 000 exemplar nästan helt utan reklam. Cirka 15 000 personer i USA, Kanada och Australien har deltagit i kurser som bygger på bokens principer.

Keyes ledde först en kursgård, "Living Love Center", i Kalifornien, men har sedan 1977 fått större resurser i ett stort college, *Cornucopia*, bland de böljande fälten mitt i Kentucky, där undervisningen och livet följer principerna i handboken. Där lever nu cirka 100 personer, ledare och personal med familjer; barnen går i egen skola. Folk kommer från hela USA – samt några från andra länder – för att ta en- eller treveckorskurser i *Living-love-systemet*.

Den dagliga rutinen i skolan börjar med joggning och kundaliniyoga klockan 6.45 och slutar klockan 22.30 med grupparbete i rum med upp till åtta deltagare och le-

dare, som delar med sig av sina känslor och framgångar under dagen.

Skolan har bara en fast anställd, vilken följde med köpet av stället och är ansvarig för värmepannan. Alla andra donerar sina tjänster mot mat, husrum och fickpenning, dels för att hålla kurspriserna nere, dels för att poängtera att detta är kärleksarbete, "loving and serving the world".

Maten är för det mesta vegetarisk. Kalkon serveras på tacksägelsedagen och under julen. Man har stor groddodling och egna grönsaker från köksträdgård, mjölk och ägg från getter och höns.

Vad som imponerat på mig under de år jag bott i Cornucopia och arbetat med Ken Keyes är den otroliga öppenhet och ärlighet som atmosfären där fostrar. Resultatet är större närhet och trygghet, då man aldrig löper risken att anklagas eller skämmas ut.

Man tar själv ansvar för sina känslor, tankar och handlingar. När ens beteende inte är samstämt med det gemensamma bästa, får man snabbt reda på det av andra, som utan anklagelser eller förebräelser talar om för en att det inte stämmer med deras uppfattning om vad som är idealiskt för det personliga samarbetet eller skolan. Deras invändningar utgår då från deras egna mönster, som de arbetar på.

Sång, dans och kramar går genom hela dagen.

Andra böcker av Keyes som snart kommer i svensk översättning är *Prescriptions for Happiness* (Genväg till lyckan) översatt av Anne-Marie Ahlberg, och *How to make your life work or Why aren't you happy?* (Hur du kan få ditt liv att fungera eller Varför är du inte lycklig?) översatt av Bertil Kuhle-mann. Alla böckerna har samma tema:

Älska dig själv och andra utan förbehåll – det är enda vägen till fred i världen. Vi börjar med att skapa fred inom oss själva, i vårt hjärta, i vårt dagliga umgänge med familj och arbetskamrater, i vårt eget samhälle.

Anm. Artikelns författare Britta Zetterberg emigrerade till USA 1946 och bildade familj där. Efter 16 år som planeringsexpert inom satellitindustrin (*Lockheed Missiles and Space Co.* i Kalifornien) har hon under de senaste 14 åren hållit på med New Age-aktiviteter för att utveckla kropp, sinne och ande. Hon är bl a utbildad polaritetsterapeut. I tre år har hon varit verksam inom *living-love-systemet* som medhjälpare åt Ken Keyes.

Britta besöker Sverige varje år och gav i juni i Wäxhuset, Söderfjälls by på Vaddö sin första living-love-träning i Sverige, vilken hon planerar att upprepa varje sommar.

Hon har översatt *Handbook to higher consciousness* till svenska och även bekostat tryckningen av den.

Adressen till Cornucopia är St. Mary, Kentucky 40063, USA. ►

DE TOLV VÄGARNAS TILL FÖRUTSÄTTNINGSLÖS KÄRLEK OCH LYCKA

enligt KEN KEYES

Att frigöra mig själv

Första Vägen. Jag frigör mig från trygghets-, sensations- och makt-mönster, som får mig att med makt försöka kontrollera situationer i mitt liv och som på så sätt förstör min jämvikt och hindrar mig från att älska mig själv och andra.

Andra Vägen. Jag upptäcker hur de beroendemönster som dominerar mitt medvetande skapar min falska bild av den ständigt föränderliga världen.

Tredje Vägen. Jag välkomnar varje tillfälle (även om det är smärtsamt) som min här-och-nu-upplevelse erbjuder mig att bli medveten om de beroendemönster som jag måste programmera om för att bli fri från mina robotlika emotionella vanor.

Att vara här och nu.

Fjärde Vägen. Jag håller alltid i minnet att jag har allt jag behöver för att kunna glädjas åt mitt liv här och nu – såvida jag inte låter mitt medvetande domineras av begär och förväntningar som härrör från det döda förflutna eller den tänkta framtiden.

Femte Vägen. Jag tar fullt ansvar här och nu för allt jag upplever ty det är min egen programmering som är grunden för alla mina handlingar och som också påverkar reaktionerna hos människor omkring mig.

Sjätte Vägen. Jag accepterar mig själv helt och fullt här och nu och upplever medvetet allt jag känner, tänker, säger och gör (inklusive mina känslostyrda beroendemönster) som en nödvändig del av min utveckling till vidgat medvetande.

Att samspela med andra.

Sjunde Vägen. Jag öppnar mig ärligt och äkta inför alla genom min villighet att dela med mig av mina innersta känslor eftersom jag om jag inte är fullt öppen förblir i min illusion av att vara avskild från andra.

Ättonde Vägen. Jag upplever med kärleksfull medkänsla andras problem utan att bli känslomässigt indragen i deras situation som ger dem budskap de behöver för sin utveckling.

Nionde Vägen. Jag handlar fritt när jag är harmonisk, samlad och kärleksfull men om möjligt undviker jag att handla när jag är upprörd och inte förmår ta del av den visdom som kommer ur kärlek och ett vidgat medvetande.

Att upptäcka min medvetenhet.

Tionde Vägen. Jag dämpar ständigt det oavlåtliga rådfrågandet av mitt sinne för att kunna förnimma de finare krafter som sätter mig i stånd att smälta samman med allting omkring mig.

Elfte Vägen. Jag är alltid medveten om vilket av de Sju Medvetandecentra som jag använder och jag känner min energi, klarsynthet, kärlek och inre frid öka när jag öppnar alla Medvetandecentra.

Tolfte Vägen. Jag uppfattar var och en, inklusive mig själv, som en uppvaknande varelse, som är här för att göra anspråk på sin medfödda rätt till en högre medvetandenivå av förutsättningslös kärlek och enhet.

Citat

Fysiken, grundvetenskapen, övergav materialismen redan för 70 år sedan när Einstein formulerade sin berömda formel $E=mc^2$. Den moderna fysikens utveckling, med kvantteori och Heisenbergs osäkerhetsprincip betyder att en deterministisk och mekanistisk världsbild inte har någon vetenskaplig täckning. Koestler drar i sin bok "Janus" slutsatsen att "materialismen inte längre kan göra anspråk på att vara en vetenskaplig filosofi".

Jan Grönholm i
"Helhetssyn och framtidsstro"

"Vi står vid gränsen av upptäckter som kan bli av ytterligt stor betydelse för fysiken. Vi har här att göra med ett nytt slags energi (Josephson uttalar sig om Matthew Manning). Denna kraft måste vara lagbunden. Jag tror att vanliga vetenskapliga undersökningsmetoder kommer att lära oss mycket om psykiska fenomen. Dessa fenomen är gåtfulla, men inte mer gåtfulla än mycket som redan är känt inom fysiken. Förr ville 'respektabla' vetenskapsmän inte ha något att göra med psykiska fenomen; många vill det fortfarande inte. Jag tror att de 'respektabla' vetenskapsmännen kan få se att de har missat båten."

Brian Josephson, nobelpristagare i fysik 1973.

Källa: Fate, april 1982.

RADIESTESI

Komplett sats med fyra Omnidetektorer samt utförlig svensk handledning, att användas till följande:

Lokalisera nedgrävda eller förlorade föremål.

Spåra upp saknade personer eller djur.

Hitta den rätta maten som håller dig slank och frisk och för att upptäcka vilken sorts mat och dryck som inte är nyttig för dig.

Finna en persons longitud och latitud var som helst i världen.

Könsbestämma ägg.

Ja, listan är ändlös.

Denna sats kommer från England och har tusentals entusiastiska användare.

Pris inkl moms och postförskottsavgift 165:–

Generalagent för Skandinavien är

ALLWAVE

Box 4460. 162 04 Vällingby

Ät vegetabilier och behåll hälsan!

Om man äter morötter varje dag, kan det förhindra lungcancer – även hos personer som rökt i många år. Det anser professor Shekelle i Chicago, som är expert på förebyggande medicin.

Shekelle har undersökt hälsotillståndet och matvanorna hos 1.954 el-arbetare under en tid av 19 år och funnit att de som rökt i många år och vars föda är fattig på betakarotin löper åtta gånger större risk att få lungcancer än personer som rökt lika länge men vars föda är rik på karotin. För män som rökt i 30 år eller mer och ätit karotinrik föda är risken att få lungcancer inte större än för icke-rökare.

Rökare bör äta kokta eller råa karotinrika vegetabilier varje dag, menar dr Shekelle, men han understryker att hans testmaterial är för litet för att tillåta en precisering av mängden.

Karotinrika födoämnen är exempelvis morötter, sötpotatis, spenat, sparriskål, sparris, aprikoser, persikor och tomater.

Shekelle säger också att även om karotin kan förebygga lungcancer hos rökare, ger rökningen fortfarande upphov till bla hjärt- och kärlsjukdomar. Han understryker att hans resultat än så länge är spekulativa. Men att karotin har en förebyggande effekt på lungcancer har även andra forskare upptäckt.

Källa: New Age, april 1982.

För att producera föda som är baserad på säd behövs mindre än en tredjedel av den energimängd som fordras för föda baserad på kött. Det säger lantbruksforskaren David Pimentel vid Cornell University i USA. Han tillägger att om amerikanerna skär ned sin konsumtion av animaliska produkter till hälften, kan landet spara upp till hundra liter olja per person årligen, vilket är ungefär en procent av hela energiåtgången för nationen. Professor Pimentel framhåller också att denna förändring skulle frigöra 60 miljoner ar försklassig odlingsbar jord, som nu används för att föda upp djur, som sedan äts av människorna.

Källa: East West Journal, maj 1982.

Vegetabilier är Nya Tidsålderns mat. Nyttigt. Smakligt. Vackert. Etiskt. (Foto Per Sellmann)

— Vi har den värld vi förtjänar men konsten kan göra oss fria

Phillip Speiser, t v, och Åke Högberg. (Foto Åsa Freij)

Reportage Åsa Freij

— Konsten kan hjälpa människan att komma i kontakt med sitt eget inre och frigöra visdom, godhet och dolda resurser, kort sagt göra människan frisk.

Det anser psykoterapeuten Phillip Speiser och psykologen Åke Högberg, vilka 26–28 mars arrangerade den andra nordiska konferensen för uttryckande konst. Årets konferens hölls, liksom förra årets, i Frölunda kulturhus, Göteborg.

I huvudsak psykologer, psykoterapeuter och lärare var samlade för att utbyta kunskaper och erfarenheter samt vidareutveckla sina tankar om konsten som ett verktyg i arbetet med människor.

Syftet med konferensen var inte bara att göra experterna kunnigare, utan även att sprida budskapet att uttryckande konst är något för alla människor. Alla har en medfödd förmåga att skapa och ett behov av att uttrycka sig. Skapande

tryckande konst.

Det är när man begränsar begreppet konst och tänker sig det som något som bara utövas av vissa begåvade människor, som man skapar "jag kan inte-känslan" hos många.

— Konst är också kommunikation, påpekar Speiser. För att kunna kommunicera med andra, vilket är livsviktigt för oss, behöver vi kunna uttrycka oss. Det är även viktigt att vi kan kommunicera med oss själva! Det som skiljer oss från vårt rätta jag är kommunikationshinder av skilda slag – hämningar, komplex etc. Därför är den uttryckande konsten ett viktigt hjälpmedel för dem som arbetar med människors psykiska hälsa och vill frigöra deras inneboende krafter.

— Den uttryckande konsten är en ny våg inom det här området, säger Speiser, men rättar sig till att kalla den "en nygammal våg", som sveper in i skolor, i vårdsektorn, i förebyggande hälsovård och i fritidssysselsättningar – "nygammal", ty mycket i denna våg har gamla rötter i myter och ritualer från våra förfäders och sk primitiva kulturers liv.

Magiska stenar

USA:s främste förespråkare för uttryckande konst som terapi är Shaun McNiff. Han är professor i ämnet konst som läkemedel och grundare av och dekanus för Expressive Arts Institute vid Lesley College, Cambridge, Massachusetts, där ett hundratal psykoterapeuter utbildas i denna speciella terapiform varje år.

Shaun McNiff höll föredrag på konferensen, och dessutom ledde han workshops, vilka samlade många intresserade deltagare. De blev väl litet chockade, när han talade om *den rituella magins* genomslagskraft även hos nutida västerländskt skolade intellektuella! McNiff berättade för ca 250 ivrigt lyssnande hur han i Israel hade fått högt utbildade terapeuter och psykologer att arbeta med "magiska stenar".

McNiff har studerat etnologi och

därvid kommit i kontakt med många naturfolks syn på stenar som kraftbärare. Man överför kraft till varandra genom att ge varandra stenar under vissa ceremonier. Stenarna anses kunna ackumulera magisk mental styrka.

Till kursdeltagarna i Israel hade McNiff tagit med sig stenar som han själv plockat med stor omsorg och, som han sa, "etablerat ett speciellt förhållande till". De församlade psykologerna och terapeuterna valde med stort allvar ut stenar som de tyckte om och etablerade personliga förhållanden till dem. Stenarna fick dem att associera till minnen och händelser, som legat fördolda i deras undermedvetna. Stenarna fick symbolisk betydelse, och man ville vid avslutningen inte skiljas från dem.

Rikt program

Det var många föreläsningar och workshops under Göteborgskonferensen där man kunde göra egna mer eller mindre omtumlande erfarenheter med hjälp av konstnärligt inriktade terapeuter.

Här är några exempel:

Konstnären Jens Matiasson, som arbetar med barn och personal på daghem, berättade om de uppmärksammade metoder man använder vid daghem i Bologna och som visats i Sverige på utställningen "Ett barn har hundra språk".

Erich Franzke, psykoanalytiker, gruppterapeut och psykodramasupervisor, talade över ämnet skiftande arbetsformer inom psykoterapin. Mats Nilsson, lärare på Levande Verkstads metodkurs vid S:t Eriks folkhögskola i Stockholm, talade om "att söka kunskap genom att göra bild". Bo Tendal, psykologisk kandidat från Danmark, behandlade ämnet psykodrama som förlösare av drömmens budskap.

I en workshop fick deltagarna medverka genom att bearbeta aktuella drömmar. Birgitta Löwendahl, bildterapeut vid Ulleråkers sjukhus i Uppsala, ledde gruppmålning med utgångspunkt från två olika symboler. Bildterapeuten Janet Svensson ledde samtal om musikupplevelser där deltagarna stimulerades att uttrycka inre bilder i ord och form. Under dansantropologen Gita Sellmanns ledning fick de som valt hennes workshop prova på att röra sig på ett sätt som är ovant för vår kultur, arbeta med typiskt manliga respektive kvinnliga rörelsestilar och känna efter hur rytmiska rörelsemönster påverkar oss. Dramapedagogerna Aleca Karageorgopoulos och Lena Kronberg

visar hur man upptäcker sina inneboende resurser och hur man blir skapande genom att våga satsa. Och tekningsläraren Lennart Linjer, som "ser teckning som ett naturligt hjälpmedel i hela folkets mentala friskvård", berättade om utställningen "Teckning åt folket", som han är idégivare till.

Ytterligare många intressanta programpunkter fanns, och konferensdeltagarna hade anledning att mobilisera all den psykologiska samlings och beslutsamhet de var mäktiga för att kunna välja ut vad de minst ville undvara och välja bort vad de lättast kunde avstå från. Sökarens rapporter valde efter vissa inre konflikter att bl.a. lyssna till ett anförande av psykologen Åke Högberg och få veta hans personliga syn på psykologin "i en ny tid".

Vi är halva människor

— "Skolan och kulturen skiljer huvudet från kroppen", sa Åke Högberg i det han citerade rektorn för daghemmen i Bologna. (Se boken "Ett barn har 100 språk"!) Han fortsatte citatet: "De tvingar människan att tänka utan kropp och handla utan huvud. Leken och arbetet, verkligheten och fantasin, vetenskapen och fantastiet, det inre och det yttre görs till varandras motsatser i stället för att bli ett helt."

— Jag tror att om intuition, sensualitet och fantasi blev mer utvecklade hos den vanliga människan, och inte bara hos konstnärer, och framför allt om dessa egenskaper tillmättes större värde, så skulle jag ha bättre hopp om att vi får ordning på det här samhället.

— Vi har den värld vi förtjänar, fortsatte Åke. Hur det ser ut i världen hänger samman med hur det ser ut inuti de människor som styr den.

— De senaste hundra åren har vårt västerländska samhälle konsekvent favoriserat en speciell sida av vår personlighet. Människor som har den sidan väl utvecklad har nått framgångar och blivit föredömen för andra. Jag tänker på sådana egenskaper som logiskt, intellektuellt tänkande, effektivitet, ordning och beslutsamhet. Det är de egenskaperna vi har att tacka för den väldiga tekniska och vetenskapliga utveckling som skett under denna tid. Men denna favorisering har skett på bekostnad av denna sidas motpol: hjärta, sensualitet, intuition, fantasi.

— Ta fantasi t.ex! Det har väl accepterats och stimulerats, men bara för ett fåtal och bara om det kunnat leda till något produktivt. Och det

Den terapiform som arbetar med uttryckande konst gör bruk av skapandets läkande kraft för att stimulera terapeutisk förändring.

gäller väl de flesta av de egenskaper som jag saknar alltför mycket i nutidens västerländska samhälle, att det krävs av dem att de ska vara lönsamma, mätbara. Uttrycks något med en bild, så ges bilden betydelse endast om den går att rama in och sälja.

— Men de flesta av de här egenskaperna är inte lönsamma eller mätbara, åtminstone inte i det korta tidsperspektiv vi räknar med.

— Man behöver inte ha speciellt mycket fantasi eller intuition för att förstå att det är mycket som är galet i vårt samhälle, men detta är tydligen ekonomiskt lönsamt på kort tid, i varje fall för några, och därför får det fortsätta år efter år.

— Vår konferens, sa Åke Högberg, handlar till stor del om att lyfta fram och utveckla de här andra sidorna av vår personlighet, som så länge fått en styvmoderlig behandling.

— De flesta av oss lever som halva människor. Våra resurser utnyttjas bara till hälften. Resten är som en slumrande kontinent.

— Det handlar alltså om att befria människan, underströk Åke Högberg. *En fri människa är en frisk människa, och en frisk människa är en god människa, och en god människa skapar en god värld!*

Efter föredraget sa han att han såg konferensen som ett av många symptom på att vi befinner oss i ett paradigmskifte, en förändring av vår grundläggande uppfattning om världen och livet.

— Även vi som sysslar med människans psyke har börjat få vidare perspektiv. Vi har, liksom vetenskapen överhuvud taget, haft en ganska materialistisk grundsyn. Människan har betraktats som ett slags maskin – även den själsliga delen. Själsliga störningar har framstått som något trasigt som kan repareras med mer eller mindre mekaniska medel. Men nu håller vi på att lära oss se de verkliga sammanhangen. Liksom kvantfysikerna närmar vi psykologer oss en uppfattning av tillvaron som mer och mer liknar den mystiska eller religiösa.

— Personligen tror jag att det är kärlek vi måste eftersträva. På kärlekens nivå finns inga psykiska problem. Vi kan inte nå målet med enbart kärlek, men det är dit vi måste sikta!

RÖSTERNA FRÅN RYMDEN – ÄNTLIGEN ETT GENOMBROTT?

Av Nils-Olof Jacobson

År 1956 började två amerikaner, fotografen Attila von Szalay och författaren Raymond Bayless göra experiment med vad som senare har blivit känt som "röster från rymden", här kallat elektroniska röster. Det innebär "onormala" röster som spelas in på band – röster som inte borde vara där. De skrev 1959 en artikel i *Journal of the American Society for Psychical Research*. Den väckte dock ingen uppmärksamhet – inte en enda person kontaktade dem för att få veta mera.

Jürgenson och Raudive

Några månader senare, sommaren 1959, spelade Friedrich Jürgenson i Sverige in fågelsång på bandspelare och fick också in "onormala" röster. Han började systematiskt experimentera och publicerade 1964 sin bok *Röster från Rymden*, som väckte stort uppeende. Boken lästes av Konstantin Raudive i Tyskland, som också började göra inspelningar och efter tre månaders fåfänga försök fick in sin första elektroniska röst. Han skrev också en bok, på tyska 1968 och engelsk översättning 1971 under titeln *Breakthrough – An Amazing Experiment in Electronic Communication with the Dead*. Tillsammans med boken publicerades en skiva med exempel på rösterna. Nu började diskussionen ta fart på allvar, och på olika håll undersökte man röstfenomenet. En mängd olika förklaringar fördes fram, från medvetet bedrägeri över omedvetet självbedrägeri till att rösterna skulle komma in på bandet via psykisk energi från den inspelande eller andra närvarande personer. Jürgenson, Raudive m fl har hela tiden hävdat att rösterna skulle komma från "rymden", dvs från andevärlden eller vad vi nu vill kalla den värld där de personligheter finns som har överlevt kroppens död.

Egna försök

I slutet av 60-talet fick jag kontakt med en kvinna i Skåne, Liz, som hade blivit inspirerad av Jürgenson att själv göra inspelningar. Hon använde mycket primitiv utrustning, en vanlig radio och en enkel bandspelare. Vi träffades åtskilliga gånger i en liten grupp och spelade in. Vi kunde aldrig höra några röster under samtalsgången, men när vi spelade upp banden hände det emellanåt att det fanns röster där som vi inte kunde förklara. Men att "bevisa" att dessa röster var paranormala är ju omöjligt.

Liz använde också radio för inspelning på samma sätt som Jürgenson. Det går till så att man ställer in radion på mellan- eller långvåg på ett ställe där det finns "vitt brus", dvs så mitt som möjligt mellan två stationer. I radion hör man då enbart brus, utan några program. Man ställer in sig på "kontakt", sätter bandspelaren på inspelning och anropar den man söker kontakt med. Bandet får gå några minuter, sedan spelar man upp och lyssnar koncentrerat. Vi gjorde sådana försök i gruppen, men resultaten var magra. Det är mycket tidsödande och tröttsamt att lyssna på inspelningarna gång efter gång. Liz hade dock tålamod nog att hålla på själv och har gjort så i många år nu. Jag har hört många exempel på hennes inspelningar, som är av samma typ som Jürgensons. Man kan grafiskt visa

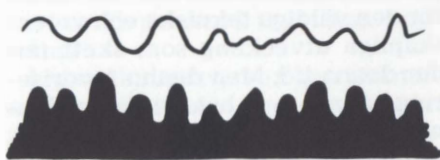

Bild 1. Karaktären på rösterna med radiobrus enligt Jürgenson m fl. Mycket kraftigt och varierande brus med tunn "röstslinga" över.

det som i bild 1. Det man hör domineras av det kraftiga bruset som varierar i intensitet och karaktär men som dock har en konstant grundkaraktär. Över bruset kan man då höra tunna, svaga röster som i regel låter lite sjungande. Meddelandena brukar vara korta, bara några ord, men ibland kan längre meningar höras. Typiskt är att närvarande personer blir tilltalade. Märkligt nog kunde Friedrich Jürgenson identifiera flera av "sina egna" röster i Liz' inspelningar, och hans namn nämndes där tillsammans med hennes. Några gånger anspelade rösterna på förhållanden i Jürgensons familj som Liz inte kände till vid tidpunkten för inspelningen men som bekräftades vid senare kontakt.

Paranormala röster?

Efter att ha ägnat åtskilliga timmar under årens lopp åt att lyssna på Jürgensons och Liz' inspelningar är jag personligen övertygad om att det här gäller ett paranormalt fenomen. Jag kan inte föreställa mig den "normala" förklaringen till att röster inspelade på detta sätt via radion annars skulle rikta sig direkt till den inspelande. Men kan det inte vara självbedrägeri, att man tolkar in ord och meningar i brusets variationer? Ja, rösternas styrka och klarhet varierar avsevärt i inspelningarna. Jürgenson kan flera olika språk och hans röster är flerspråkiga – ibland blandas flera språk i samma meddelande (detta gällde i hög grad också Raudive). Liz talade inga utländska språk, och hennes röster höll sig mestadels till svenska! Visst är det många inspelningar där rösten är svag och oklar och där man kan suggereras av inspelarens tolkningar. Jag har också själv i Sökaren påpekat ett sådant misstag när det gällde en feltolkning av en text i ett körverk – en

artikel som på sin tid vållade rabalder (Sökaren nr 3, 1973). Men de bättre inspelningarna, och jag har hört många sådana, lämnar ingen tvekan – man kan utan svårighet höra första gången vad rösten säger, utan tolkning från inspelaren. Såvitt jag förstår är det ett paranormalt fenomen som inträffar tillräckligt ofta för att kunna kallas upprepningsbart – vad parapsykologerna har ropat efter i alla år. Problemet är bara att arbetet med dessa inspelningar är så tröttsamt att det tydligen krävs en särskild personlighet för att kunna hålla på med det tillräckligt länge tills något händer. Dessutom vet vi inte om det behövs någon särskild förmåga hos inspelaren för att få fram rösterna.

Ett problem är också att rösternas innehåll inte är särskilt upphetsande. Det är vanligen korta meddelanden av allmänt uppmuntrande karaktär. Någon tvåvägskommunikation är inte heller möjlig – rösterna hörs ju inte förrän vid uppspelningen och ofta nog visar det sig att man har stannat bandet mitt i ett meddelande. Av dessa skäl tröttnade jag själv på att aktivt delta i arbetet, och nöjde mig med att följa det på avstånd.

George Meek

1974 träffade jag på en konferens i London en då 64-årig amerikan, George Meek (bild 2). Han är tekniker och upptäcker särskilt inom värme-ventilationsområdet. Tydligt gav honom hans uppfinningar ekonomisk trygghet så att han från 1970 kunde ägna sig helt åt sitt huvudintresse, "forskning om människans natur". Han gjorde på 70-talet några jordenruntresor för att studera helandets fenomen och former i olika kulturer, och sammanfattade 1977 resultaten i boken *Healers and the Healing Process*. 1975 reste han runt i Europa för att besöka dem som arbetade med elektroniska röster. Jag fick då nöjet att tolka vid hans möte med Friedrich Jürgenson.

De senaste åren har jag inte haft någon direkt kontakt med honom. Till påsk 1982 kommer så ett tjockt brev från George Meek. Det innehåller material som delades ut vid en presskonferens i Washington den 6 april, arrangerad av Meeks Stiftelse *Metascience Foundation*. Jag vet inte hur den förlöpte, men Meeks budskap, sammanfattat i två huvudpunkter, är sensationellt nog:

1) För första gången i den västerländska civilisationens historia har vi elektroniska bevis att sinnet, minnet, personligheten och själen

(mind, memory banks, personality and soul) överlever den fysiska kroppens död.

2) En första början har gjorts att skapa ett elektromagnetiskt-eteriskt kommunikationssystem som en dag kommer att tillåta dem som lever på jorden att ha telefonliknande samtal med personer som är i högsta grad levande på högre medvetandenivåer.

Spiricom

Rundresan i Europa övertygade Meek att mer avancerad utrustning behövdes för att åstadkomma tvåvägskommunikation med andra sidan. Han fick kontakt med William O'Neil (bild 3), en elektronik-tekniker som dessutom var klärvoajant. Meek berättar: "Med andra ord, han hade förmågan att se och höra personer i andra dimensioner. Med hans hjälp fick vi kontakt med en man, som dog för 5 år sedan och som hade varit läkare på detta plan. Lyckligtvis hade 'Doc Nick', som vi kallade honom, också varit radioamatör. Han föreslog att vi i stället för det 'vita bruset' skulle använda bestämda ljudfrekvenser. Dessa skulle fungera som energikälla, en energibakgrund mot vilken de ljud som åstadkoms av Doc Nicks stämband (i hans astralkropp) skulle kunna spelas upp. Han sa att våra öron och en bandspelare då skulle kunna uppfånga hans röst. – Efter visst experimenterande fick vi den 27 oktober 1977 den enorma upplevelsen att höra Doc Nicks första ord nätt och jämnt hörbara komma igenom den ganska kraftiga tonblandning vi hade åstadkommit som startpunkt."

Dr Müller

Meek och William arbetade vidare med att utveckla sin elektroniska anläggning "Spiricom" (av *spirit* och *communication*). William fick kontakt med Dr George Jeffries Müller, en fysiker som levde på jorden 1906–67 (bild 4). Han medverkade mycket aktivt i att förbättra apparaturen. Han gav dessutom många detaljer om sitt jordiska liv som gjorde det möjligt att identifiera honom: personnummer, namn och adress till änkan, namn på en bok han hade skrivit 1947 och som Meek först efter långt letande fann i ett arkiv, och t o m hemliga telefonnummer som han bad att man skulle ringa upp, vilket Meek och William gjorde "med förbluffande resultat".

22 september 1980 kom Dr Müller första gången tydligt igenom på bandet, och under det följande året

Bild 2. George W. Meek.

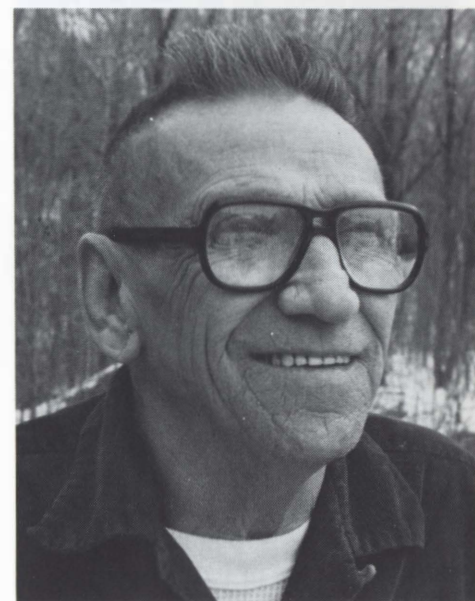

Bild 3. William O'Neil.

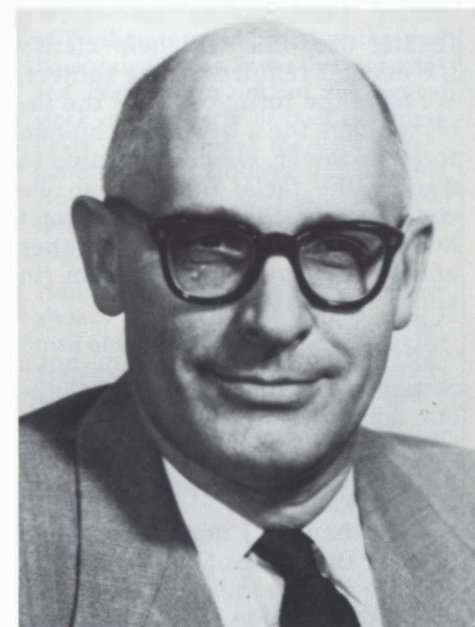

Bild 4. Dr George Jeffries Müller.

gjordes timtals inspelningar med honom, med successivt förbättrad kvalitet. Meek har gjort en demonstrationskassett med exempel på inspelningarna. Det är en verkligen egendomlig upplevelse att lyssna till den lite robotaktiga, entoniga, envisa rösten som samtalar med William (bild 5). Jag ska här bara ge ett par korta utdrag, och behåller originalspråket för att bättre återge samtalets karaktär.

Bild 5. Karaktären på rösterna med Spiricom. Jämnare bakgrundsljud av bestämda frekvenser. Rösten kraftigare, entonig, metallisk i klangen, liknande vad som kan åstadkommas av en talande data-maskin.

I detta samtal diskuterar Dr Müller och William tekniska detaljer på Videocom, deras projekt att åstadkomma kommunikation via TV-skärm.

Dr M: Oh. By the way, William, did you get that... for the crystal?

William: No I didn't, doctor I got that... from Edmund's.

M: Edmunds, Edmunds? Who is Edmunds?

M: Edmund is a company... Edmund's Scientific.

M: Oh, I understand. What were the results?

W: Well, I inserted it into the lens of the camera but all I got was a lot of crazy colors of light, but I didn't get any imagery.

M: Oh I see. Well very good. Well, I think if we follow this other procedure, William and... but I have a feeling that this will help clarify the image... features of the subject. We have the form, we have the face, we have the... we know... human form, however, we must be able to discern the facial features, so we can identify the subject. I don't know who he is (talking to another entity). Just a minute, William (to another:) What's that?

W: What's that, doctor?

M: No, no, William I am not... Somebody is talking to you. William, do you know Nathaniel. There is a fellow here, William. His name is Nathaniel, he says he knows you and you know him.

W: Nathaniel? I don't know anybody by the name of Nathaniel.

M: He says he knows you.

William erinrade sig en Nathaniel, men kunde inte uppfatta honom klärvoajant. "Med dr Müller som mellanhand diskuterade William och Nathaniel barndomsminnen

och pojkestreck de hade gjort tillsammans för mer än 50 år sedan."

Kontakterna med Dr Müller var sporadiska. Dagar och även veckor kunde gå utan någon kontakt, även då William lämnade elektroniken inkopplad. Men plötsligt kunde han komma oväntat:

M: William... Williaam... William... Wiiiiiiiiiaamm... William... Wiilliaamm... Are you there, William?

W: I am coming, doctor, I am coming (out of breath) Oh boy. I am sorry, doctor, I am sorry. Uh... I just went downstairs for a cup of coffee. I am sorry, doctor.

M: That's alright, William.

Vi kan försöka föreställa oss hur det skulle vara att hemma ha en sådan anläggning inkopplad, där när som helst en röst "från andra sidan" kan ropa och söka kontakt. William blev med tiden tämligen utmattad och noterar i ett samtal att "dygnet har inte längre tillräckligt många timmar". Det visade sig att mottagningsförhållandena var bäst nattetid. Dr Müller hade mycket bestämda önskemål, exempelvis att man skulle leta fram hans sedan länge utsålda bok, ringa vissa telefonnummer eller stänga av bandspelaren vid tillfällen då han ville ge mer privat information. Dessemellan samtalar man om allehanda ämnen, som Dr Müllers förkärlek för vissa maträtter, det faktum att tiden som vi känner den inte finns "på andra sidan" och hans reflexioner kring hans egen död fjorton år tidigare.

Ett villkor för kontakten påpekades i följande samtal:

M: William?

W: Yes sir.

M: Did you make that telephone call yet?

W: No sir.

M: I suggest you do, William. Now you must understand one thing:

W: Yes sir?

M: I cannot be here forever. I can not guarantee how long I will be... However... I will do my best. Do you understand, William?

W: Yes sir.

M: There is a time and a place for everything... So as I have mentioned before, this is something to be aware of.

Inom en månad efter detta samtal upphörde kontakten med Dr Müller, och tydligen finns för närvarande ingen i hans ställe som kommunicerar via Spiricom. Meek och hans kolleger arbetar dock med att vidareutveckla apparaturen i hopp om att en dag kunna återknyta kontakten med Dr Müller på det högre plan där man tror att han nu finns.

Ett genombrott!

Det har för mig varit en omskakande upplevelse att ta del av det här materialet. Jag har intrycket att detta verkligen är ett genombrott i kontakten med andra dimensioner av tillvaron och de väsen som finns där. Meek påpekar att utvecklingen ännu bara är i sin första början. Spiricom kan på inget sätt mäta sig med Alexander Graham Bells första telefon. Den fungerade visserligen bara i en riktning – men den fungerade varje dag! Det finns ännu så många okända faktorer som betämmer hur och när Spiricom fungerar.

För den som vill experimentera själv har Metascience gett ut dels en kassett med Meeks berättelse om utvecklingen av röstfenomenet och många inspelningar. Där finns också exempel på direkt-röst-meddelanden via det kända engelska mediet Leslie Flint. Meek hoppas att man en dag ska kunna nå samma kvalitet på inspelningarna via Spiricom. Det finns dessutom en utförlig teknisk beskrivning av den hitillsvarande utvecklingen av Spiricom, med förslag till vidare försök. Materialet är helt fritt för alla som vill arbeta med det – inga patent eller andra inskränkningar gäller.

Givetvis tillåts inte kopiering av böcker eller kassetter i kommersiellt syfte. Man välkomnar samarbete med alla intresserade, och planerar att ge ut ett "Newsletter" för röstforskare. Jag vill gärna rekommendera alla intresserade att själva skaffa och studera materialet. Det kan beställas från nedanstående adress eller via Bookshop East & West, Nybrogatan 26, Stockholm. Jag kan garantera alla som förstår engelska en fascinerande upplevelse att lyssna på samtalen med dr Müller!

Litteratur m m

Från Metascience Foundation, P.O. Box 747, Franklin, N.C. 28734 USA, kan beställas bl. a.:

- 1) Katalog över publikationer.
- 2) En 90-minuterskassett med prov på dr Müllers och andra elektroniska röster tillsammans med broschyren *The Magic of Living Forever* (med bl. a. mycket märkliga "aurafotografier") och ytterligare material sänds för \$ 9.95 med båt, \$12.95 med flygpost. Betalning med beställningen.
- 3) Den tekniska beskrivningen *Spiricom*, 100 sidor i ca A4 kostar \$16.00 med båt, \$ 19.00 med flyg, 2) och 3) tillsammans kostar \$ 25.00 med båt, \$ 30.00 med flyg.
- 4) Ett tillägg till "Spiricom" med den senaste utvecklingen aviseras till hösten 1982.

Anm. Nils-Olof Jacobson är med. dr.

Moon

Pastor Sun Myung Moon, skaparen av den religiösa rörelsen Unification Church/Tongil-familjen med tre miljoner anhängare i världen, har i New York dömts för "omfattande skattefusk" till 18 månaders fängelse och 150 000 kronor i böter.

62-årige Moon, som kommer från Korea och är mångmiljonär, hade glömt att deklarerat avkastningen från ett personligt bankkonto. Kontot är på cirka 9 miljoner kronor, och den avkastning han glömde deklarerat var cirka 700 000 kronor åren 1973–1975. Han har också underlåtit att redovisa 300 000 kronor i aktier.

Sedan domen fallit förklarade pastor Moon att han var utsatt för religionsförföljelse, att kontot var kyrkans och inte hans personliga.

Moon, eller Unification Church, bedriver en framgångsrik affärsverksamhet och äger fastigheter, mark och aktier. Kyrkan har en flotta och två tidningar i New York. Nyligen startade kyrkan också tidningen Washington Times. Den är nu vid sidan av Washington Post den enda tidning som utkommer i den amerikanska huvudstaden, sedan Washington Star lades ned i fjol. 125 journalister har anställts. En tredjedel av dessa tillhör Unification Church. Ansvarig utgivare är en känd journalist utan anknytning till kyrkan.

Källor: Expressen 20 maj, SvD 21 maj och GT 18 juli.

Nils-Olof Jacobson, psykiater och författare till bl a "Liv efter döden?", har öppnat läkarmottagning i Kristianstad. Specialitet: psykiska sjukdomar. Ansluten till försäkringskassan. Kanalgränd 42. 291 34 Kristianstad. telefon 044-10 28 00.

"Får" och "getter"

Enligt en redogörelse i *Perspective*, månatligt nyhetsbrev från den amerikanska organisationen *Association for Research and Enlightenment*, finns inga skillnader i utbildningsnivå, ålder, kön och politisk uppfattning mellan dem som tror och dem som inte tror på parapsykologiska fenomen. Däremot anser sig de som tror på dessa fenomen vara religiösa, de beder, läser religionslitteratur samt tolkar sina drömmar.

Källa: Parapsychology Review, mars – april 1982.

*

90 procent av de UFO:n som rapporteras till professor J. Allen Hyneks *Center for UFO Studies* (CUFOS) har identifierats som exempelvis starkt lysande planeter, linsformade moln, reklamluftskepp, experimentflygplan, lysande meteoror och gatlykter. Men det finns en återstod av iakttagelser som gjorts av mycket trovärdiga vittnen och som inte kan förklaras och i många fall är verkligt otroliga. Eftersom sådana fall har funnits i alla tider och fortsätter att uppträda över hela jorden, samlar *Center for UFO Studies* in så noggranna upplysningar som möjligt om dem. Dessa upplysningar läggs upp på data, tillgängliga för vetenskapliga forskare att studera.

Källa: CUFOS Associate Newsletter, april 1982.

Ian Stevenson har besökt Finland

Den amerikanske professorn i psykiatri Ian Stevenson är en internationellt känd parapsykolog, expert på fall av reinkarnationstyp. Varje år gör han resor till olika delar av världen och samlar in intressant material.

Tre gånger har Stevenson besökt Finland, senast under några dagar i mars, 1981. Det finska Sällskapet för parapsykologisk forskning hade ordnat sammanträffanden mellan honom och en del människor som han ville intervjua. Han höll också en föreläsning på Helsingfors Universitet. Den drog så stor publik att man tvingades byta till en större sal, men inte heller där fick alla sittplats, utan det var fullt med stående åhörare utmed väggarna.

Stevenson berättade om flera fall där barn har erinrat sig tidigare liv och kunnat peka ut sina tidigare föräldrar och där det har visat sig

att dessa personer verkligen haft ett barn som dött och vars liv stämmer med det som det "återfödda" barnet berättar.

Professor Stevenson har i sina undersökningar uppmärksammat födelsemärken hos barnen, skador m.m., som har samband med döds-sättet i det förra livet. Han nämnde också att en våldsam död i det tidigare livet ofta orsakar ångest och neuroser hos det återfödda barnet. Rädslan för vapen kan hos en del barn vara nästan omöjlig att övervinna.

Om hypnos, som ibland har använts för att få fram minnen av tidigare liv, sa Ian Stevenson att den metoden inte är att lita på. I hypnostillståndet är nämligen människan öppen för suggestioner. Det mest tillförlitliga är vad barnet självt under tidig barndom berättar om sina minnen. Vuxna borde lyssna till detta och inte skylla allt de hör på barnets fantasi. Man borde också mycket noga skriva ned vad barnet berättar.

Det finns flera intressanta fall som tyder på reinkarnation i Finland, och det var för deras skull som Stevenson gjorde sitt besök där. 12–14 finska fall tyckte han var av stort intresse.

Heikki Virtanen o SM

Källa: En artikel av Tuuli Reijonen i den finska tidskriften Ultra.

BOOKS IN ENGLISH at low American prices

FREE INFORMATION

The famous **Yes! Bookshop** in the city of Washington, publishers of the **Yes! Bookshop Guides: Inner Development and Wellness**, maintains the largest stock in the world of books in these fields. This includes the world's religions, Eastern cultures, Jungian and Humanistic psychology, Ancient Civilizations, Gurdjieff, Meditation, and much more.

Hundreds of European booklovers already use our fast, personal, caring mail order service and enjoy large cost savings because American book prices are far lower than European prices.

Send a postcard or aerogram now for full, free information about how you, too, can benefit from this international service.

yes! Bookshop
1035F 31st Street N.W.
Washington, D.C. 20007, U.S.A.

En undersökning av astrologins validitet

Av MAJ BJÖRK och MARIE SJÖBERG

"Sanna" och "falsa" vetenskaper

Bland psykologer har astrologin oftast blivit betraktad som en falsk vetenskap, en vidskepelse som man inte behöver ta någon hänsyn till. Men under det senaste decenniet har en rad psykologiska undersökningar gjorts för att pröva validiteten i astrologiska påståenden. Denna forskning har inte kommit långt, men den pekar på ett ökat intresse för astrologin hos en del psykologer, i den meningen att astrologin inte helt ses över axeln.

Utgångspunkten för den undersökning vi gjort har varit vår åsikt att en alltför skarp markering av vad som är "sann" till skillnad från "falsk" vetenskap är ett hinder för utforskandet av oprövade vägar inom vetenskapen.

Under våren och sommaren 1981 pågick en livlig debatt i den franska tidningen *Le Monde* Dimanche om "sanna" och "falsa" vetenskaper och om den påstådda ökande irrationalismen inom forskningen. Ett radioprogram om en sammankomst kring metafysiska och filosofiska spörsmål inom vetenskapen föranledde professorn i astrofysik vid Collège de France, Jean-Claude Pecker, att rikta skarp kritik mot chefen för avdelningen för fransk kultur i radion, Yves Jaigu, som hade organiserat konferensen. Pecker anklagade Jaigu för att medverka till att mystifiera vetenskapen och jämställa parapsykologin, astrologin och ockulta fenomen med de exakta vetenskaperna, som exempelvis astrofysiken. Jaigu replikerade att det var betydelsefullt att i massmedia diskutera sådana frågor i stället för att gömma undan dem eller, ännu värre, förbjuda dem att komma till uttryck.

Metafysiska reflektioner har många av vårt århundrades största naturforskare ägnat sig åt. Flera av kvantfysikens och den moderna

astrofysikens fäder har funderat över vilka metafysiska följder de naturvetenskapliga upptäckterna kan få och vilka likheter som kan finnas mellan vetenskap och mystik eller orientalisk filosofi. James Jeans, engelsk matematiker, fysiker och astronom, uttryckte sig så: "Universum börjar mer likna en stor tanke än en stor maskin." Ett försök att överbygga dualismen mellan ande och materia gjorde E. Schrödinger. Det är märkligt, ansåg han, att sådana försök alltid har gjorts på materialistisk basis. "Detta tjänar ingenting till. Om vi beslutade oss för att bara ha en enda sfär, borde det vara den psykiska sfären."

Reflektioner av mystisk art är en viktig del i mänsklighetens kulturella utveckling. Många sådana tankar är abstrakta resonemang som har djup, noggrannhet och förnuft. Det som betecknas som "irrationellt tänkande" är ofta bara ett annat slags tänkande än vi är vana vid, och "primitivt" förnuft är inte sämre än vårt, endast annorlunda.

Den ryske filosofen Alexandre Koyrés var redan på 1920-talet intresserad av "den spekulativa mystiken", en form av tanke som förenar religion och filosofi. Han såg ett nära samband mellan vetenskap, filosofi och religion.

Tor Ragnar Gerholm framhåller i sin bok "Fysiken och människan" att naturvetenskapernas historiska utveckling föregåtts av metafysiska spekulationer. "Den moderna fysikens teoribyggare öser ur samma inspirationens brunnar som magiker och mystiker. Men han styr efter andra ledstjärnor. (...) Han frågar inte efter alltings yttersta orsak och mening. Hans målsättning är en annan, men därför inte desto mindre anspråksfull. Liksom magikern strävar han efter frihet. Men inte genom underverk och trolldom, inte genom att upphäva naturlagarna. Han utforskar naturen genom experiment och observation..."

Gerholm medger att de arabiska stjärnskådarna var skickliga observatörer och hade viss matematisk begåvning, men han säger också att de saknade den stringens i tänkandet som utmärker dagens vetenskapsmän. De försökte snarare utforska den dolda innebörden i kometer, stjärnor och andra himlakroppar. Tord Hall uttrycker detta så i "Människan och kosmos": "De hade en förutfattad mening om resultatet av sina egna observationer: att det finns ett orsakssammanhang mellan himlakropparnas lägen och människans öde. Ett sådant samband har ju – fränsett dess stora osannolikhet – inte kunnat bevisas, men det hindrar inte att de babyloniska astrologernas idéer än i dag utnyttjas av rena skojare, som inte äger bråkdelen av sina föregångares astronomiska kunskaper." Vetenskapsmännen däremot är inte angelägna om att få veta varför naturfenomenen existerar, utan vill snarare beskriva hur de fungerar. Galilei introducerade experimentet på 1500-talet och kan därför räknas som den moderna fysikens grundläggare. "Utan erforderliga experiment drar jag inga slutsatser", sa Kepler. Tor Ragnar Gerholm menar att i detta påstående ligger skillnaden mellan vetenskap och magi.

För att kunna gå vidare i utvecklandet av en teori måste vetenskapsmännen, som är ett barn av sin tid och influerad av tidsandan, övervinna sin egen och sin tids begränsning. Han måste försöka transcendera sina egna idéer, sig själv, sina fördomar. Forskaren kan föra sin vetenskap vidare bara genom att ständigt vara beredd att omformulera teorier och hypoteser. Det vetenskapliga framåtskridandet kan jämföras med det konstnärliga skapandet: inspiration, fantasi och intuition är förutsättningar för dess utveckling.

Forskning kring astrologi och psykologi

"Det är inte otänkbart att mänskliga biologiska och psykologiska processer kan påverkas signifikant av kosmisk-atmosfäriska betingelser som har att göra med astronomiska händelser", anser R. J. Pellegrini. Han påpekar att mycket litet psykologisk forskning har utförts på den äldsta och mest populära av alla personlighets-"teorier": astrologin. Vetenskapsmän har ansett det vara under sin värdighet att syssla med "mystiskt nonsens". Under 1970-talet har dock intresset ökat för vad som kan ligga bakom astrologin. Pellegrini har testat astrologins påstående att det finns skillnader i personligheten mellan individer födda under olika soltecken. Han använde 18 skalor från California Psychological Inventory och fann ett signifikant resultat på endast en av skalorna: feminitet. Pellegrini kunde inte förklara resultatet med etablerade personlighetsteorier, utan spekulerade i att vissa cykliska, geomagnetiska händelser på något vis kan verka så att människor födda vid olika tidpunkter på året är konstitutionellt förutbestämda att utveckla olika, speciella personlighetsegenskaper.

Senare kompletterade Pellegrini med andra tänkbara förklaringar till resultatet, som antogs kunna bero på klimatskillnaderna eller årstidsrelaterade dietfaktorer under havandeskapet eller under barnets första levnadsmånader. En annan förklaring skulle kunna vara objektiva relationer mellan astronomiska fenomen och biokemiska processer.

Tyson samt Mayes och Klugh har upprepat Pellegrinis experiment, men inte fått samma resultat. De har därför dragit samma slutsats som Standen att Pellegrinis resultat måste bero på oupptäckta fel i data.

Silverman anser att vetenskapens negligering av astrologin har tillåtit den att blomstra genom att göra den immun mot falsifiering. Han har gjort tre studier av astrologins validitet och funnit att solens position i födelseögonblicket inte säger något om individens personlighet.

Vår undersökning

Det huvudsakliga syftet med vår undersökning var att se om vi, oberoende av varandra, kunde ihop några personers horoskop med samma personers Rorschach. Ett lyckat resultat vore ett stöd för astrologin. Vi ville också se om för-

Marie Sjöberg

Maj Björk

sökspersonerna kunde känna igen sig själva i horoskopens respektive Rorschachs personlighetsbeskrivningar.

(Rorschachtestet ger en omfattande, detaljrik bild av personligheten. Det består av tio tavlor, eller bläckplumpsmönster. Mönstret är symmetriskt genom att papperet med plumpen har vikts på mitten. Bilderna är abstrakta och mångtydiga utan definitiv betydelse. Betraktarnas berättelser om bilderna varierar beroende på deras egen personlighet. En betraktare måste bidra med eget erfarenhetsmaterial. På så sätt projicerar han sin personlighet på tavlorna.)

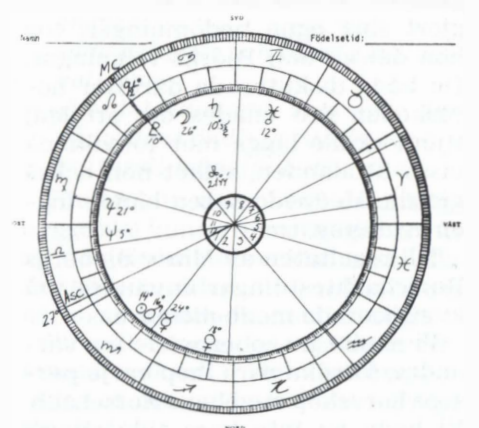
Maj Björk har gjort de astrologiska personlighetsbeskrivningarna. Hon har i fyra år, parallellt med studier i psykologi, bedrivit astrologiska självstudier, delvis i samarbete med astrologen Gun Hansson. Marie Sjöberg har utfört Ror-

schachtestningarna. Hon arbetar på en doktorsavhandling i psykologi, där hon bl.a. gör studier av Rorschachtestning.

Innan vi började vår undersökning arbetade vi tillsammans ett halvår för att pröva vilka möjligheter som fanns att jämföra en persons horoskop med en personlighetsbeskrivning, baserad på Rorschach, för samma person. Det var viktigt att vi lärde oss förstå varandras "språk". Maj Björk ställde horoskop för några personer, och Marie Sjöberg gjorde Rorschachtestning på dem. Sedan diskuterade vi likheter och olikheter mellan de båda personlighetsbeskrivningarna. Vi lärde oss grunderna för varandras "arbetsinstrument" och fann att vår idé var värd att prövas mer seriöst. Vi utformade också vissa gemensamma riktlinjer för vad som skulle beaktas, exempelvis relationen till föräldrarna, det emo-

Rorschachplump

Horoskop

tionella och sexuella livet, yrkeskaraktären.

Kurskamrater till Maj Björk ombads av henne att förmedla deltagare i undersökningen. Dessa skulle vara okända för henne. När hon första gången träffade dem – tio män i åldern 22–43 år – vid experimentets slut, visade det sig att hon inte kände nio av dem, och de kände inte heller henne.

När Maj Björk ställde horoskopet för varje deltagare, fick hon endast veta personernas födelseår, -månad, -dag, -tid och -plats. Dessa upplysningar fick hon, brevledes eller per telefon, av de kurskamrater som hade förmedlat personerna. På grund av ett missförstånd av en av förmedlarna meddelade en deltagare själv per telefon sina födelsedata till Maj Björk. Samtalet handlade endast om denna information. Därutöver fick hon inte veta något om dem.

När samtliga horoskop var klara, gav Maj Björk dem bokstavsbe-teckningar. Det första hon tog ur högen fick bokstaven A, det andra B o.s.v.

Marie Sjöberg gjorde Rorschach-testningen och hade då givetvis kontakt med varje deltagare. Men hon var vid testningen och bearbetningen av protokollen okunnig om i vilken ordning Maj Björk gjorde horoskoperna samt vilken beteckning hon gav dem. Hon kände inte heller till personernas födelseår, -datum, -tid, -plats eller deras yrke (utom i ett fall, där testpersonen spontant talade om sitt yrke). Marie Sjöberg kände inte någon av deltagarna tidigare. Efter varje testning gav hon Rorschachprotokollet en bokstavs-beteckning.

Sedan Maj Björk hade utarbetat horoskoperna och Marie Sjöberg skrivit ned sin tolkning av samtliga Rorschachtestningar, togs kontakt med tre olika medbedömare, en för horoskoperna och två för Rorschach. Medbedömaren av horoskoperna, astrologen Gun Hansson, fick tillgång till persondata, och sedan hon gjort sina egna bedömningar, tog hon del av Maj Björks tolkningar. De båda diskuterade därefter horoskoperna och enades om att Maj Björk skulle lägga mer tonvikt på vissa uttalanden, vilket hon också gjorde. Medbedömaren kände ingen av deltagarna.

Till resultaten av Marie Sjöbergs Rorschachtestningar användes två kvalificerade medbedömare.

Vi skulle nu, oberoende av varandra, försöka para ihop varje persons horoskop med hans Rorschach. Vi hade nu inte bara tillgång till personlighetsbeskrivningarna, utan också till grundmaterialet, d.v.s.

Rorschachprotokollen samt de planetställningar som var utgångspunkten för horoskoperna. Marie Sjöberg kände dock inte till horoskop-personernas födelsedata. Maj Björk gjorde ihopparningarna först. Hon läste igenom Rorschachprotokollen och horoskoperna flera gånger, åtskilliga timmar per dag under 4–5 dagar och kombinerade sedan ihop dem. Därefter fick Marie Sjöberg hela materialet under några dagar och gjorde sina kombinationer.

Resultatet

Det visade sig att vi båda hade kombinerat ihop precis samma horoskop och Rorschach. Det resultatet kan ses mot bakgrund av vårt samarbete med horoskop och Rorschach, innan undersökningen började, samt våra försök då att utforma en gemensam referensram för bedömningen av båda.

Vi hade, var för sig, korrekt parat ihop sju av tio. Sannolikheten för ett så stort eller ännu större antal korrekta kombinationer på grund av en slump är åtta på 100 000. På grund av att Maj Björk relativt ytligt kände en av deltagarna – när hon gjorde hans horoskop visste hon vem hon höll på med – gjordes dessutom en alternativ beräkning för sex av nio korrekta ihopparningar. Sannolikheten för att detta resultat skulle bero på slump är en på 1 000. (Beräkningarna har gjorts av Tore Persson, universitetslektor vid institutionen för matematisk statistik i Lund).

Varje deltagare skulle sedan försöka identifiera sitt eget horoskop och Rorschach. Om det inte var möjligt att välja ett horoskop, kunde de välja flera bland vilka de trodde att det egna fanns. (För att ingen skulle känna igen sig på solens placering i horoskopet hade vissa överstrykningar gjorts i texten.) På liknande sätt gjordes med Rorschach.

Deltagarna var tio svenska män i åldern 22–43 år (med genomsnittsåldern 31 år). Ingen av dem ansåg sig ha kunskap om astrologi. Enligt deras egna uppgifter hade endast två fått sitt horoskop ställt tidigare. Ingen var insatt i Rorschachmetoden.

Resultatet blev att tre valde det egna horoskopet direkt, utan att nämna flera alternativ. Två valde en grupp av tre inom vilket det egna fanns, en valde fyra alternativ, en valde sex, och en valde en grupp av åtta, där hans eget ingick. Två valde helt fel, varvid den ene valde

endast ett och den andre sex alternativa horoskop.

Sannolikheten för att ett sådant resultat kan uppstå på grund av slumpen är sju på 10 000.

Med uteslutning av de två som hade fått sitt horoskop ställt tidigare hade slumpen haft en chans på 100 att få samma eller extremare resultat.

I försöken att utpeka sitt eget Rorschach hittade endast en person det egna och en person valde två alternativ, där det egna ingick. De övriga åtta deltagarna misslyckades helt.

Vi anser att resultatet av vår undersökning utgör ett stöd för astrologin. Diskussionen om huvudsak astrologin är en "sann" eller "falsk" vetenskap kommer säkerligen att fortsätta. Vårt resultat kan kanske stimulera till vidare forskning inom området.

Referenser

- Gerholm, T. R. (1966) Fysiken och människan. Stockholm: Aldus.
Hall, T. (1966) Människan inför kosmos. Stockholm: Wahlström & Widstrand.
Jaigu, Y. (1981) "Vrais" et "fausses" sciences..., i Le Monde Dimanche 7 juni, juni s. XII.
Jeans, J. (1931) The Mysterious Universe. Cambridge.
Mayes, B., & Klugh, H.E. (1978) Birthday Psychology: A Look at Some New Data. Journal of Psychology, 99, 27–30.
Pecker, J.-C. (1981) "Vrais" et "fausses" sciences..., i Le Monde Dimanche 26 april.
Pellegrini, R. J. (1973) The Astrological Theory of Personality: An Unbiased Test by a Biased Observer. Journal of Psychology, 85, 21–28.
Pellegrini, R.J. (1975) Birthday Psychology: A New Look at Some Old Data. Journal of Psychology, 89, 261–265.
Schrödinger, E. (1964) My View of the World, Cambridge.
Silverman, B.I. (1971) Studies of Astrology. Journal of Psychology, 77, 141–149.
Standen, A. (1975) Is There An Astrological Effect on Personality? Journal of Psychology, 89, 259–260.

Anm. Ovanstående är ett utdrag ur en psykologexamensuppsats "Astrologi – psykologi, personligheten ur ett vidare perspektiv?" utarbetad vid Institutionen för tillämpad psykologi i Lund 1982 av Maj Björk och Marie Sjöberg.

ASTROLOGISK FÖDELSEANALYS

Talas in på Kassetband för 300:- å 30 min. Förutsättningar, begränsningar under livet, yrke, kärlek, ekonomi m.m. Åven viktiga Årsperioder under livet i stort samt vad dessa eventuellt kan föra med sig. Sänd födelsedata, plats och klockslag för födelsen samt 50:- i förskott. Födelsekarta medföljer.

Astrolog Karin Nordgren
Svedjärnsvägen 72 B
792 00 MORA

Miljöpartiet ett framtidsparti i Nya Tiden

För ett alternativt samhälle

– Värme, uthållighet och framför allt glädje över att få vara med och förändra världen. Det är det som bör prägla Miljöpartiet och dess arbete.

Så sa en av deltagarna på Miljöpartiets första rikskongress, som hölls i Sundsvall under påskhelgen. Med de orden fångades kanske det typiska, eller åtminstone det bästa, hos Miljöpartiet. Det är den inställningen som är Miljöpartiets styrka. Partiet får sin kraft ur målet att se positiva förändringar i samhället, inte främst ur målet att träda in i riksdagen.

Det gick liksom en suck av tillfredsställelse genom församlingen, när orden om glädjen att få vara med och förändra världen hade sagts. De uttryckte vad många kände.

Tidigare hade flera talare klätt sin entusiasm i ord som *kämpa* och *vinna*. Viljan var väl god även där. Men de parollerna var slitna. Det var orden om glädjen att få vara med och förändra som mötte mest gensvar.

Inte kan man hejda människor med den inställningen!

En annan deltagare sa, när det blev tal om att ta en kort paus:

– Låt oss bara vara tysta ett ögonblick och besinna vad det är vi håller på med!

När hörde man sist en politiker uttala sig på det sättet?

Något håller verkligen på att hända, något hisnande hoppfullt!

Hur oväsentligt kändes det inte sedan, att en talade för löntagarfonder, en annan *mot*, och att en talade för utbyggnad av daghem och en annan för stöd åt hemmavärande föräldrar. Detaljfrågor löser sig alltid, om den verkligen sanna, goda viljan finns, viljan att göra sitt bästa för varandra. *Inget system kan misslyckas, om denna goda vilja finns med. Kapitalism eller socialism – det spelar under sådana*

förhållanden lika liten roll som om man hämtar sitt friska vatten i en blå eller en röd hink.

En kongressdeltagare uttryckte det ungefär så här:

– Vi har folk i vårt parti som kommer både från vänster och från höger. Men var ligger då sanningen?

Han svarade själv:

– Den ligger varken åt höger eller vänster eller i mitten. Den ligger här!

Han måttade med händerna:

– Ovanför!

Människor med god vilja har egentligen inte några fiender – för vem är i grunden emot sina djupaste behov?!

– För att förändra samhället, sa en annan talare, är det inte i första hand pengar som behövs, utan det är *eldsjälar* och en förenklad byråkrati som inte hindrar eldsjälarna från att verka.

Någon påpekade att det finns två vägar att gå. Den ena är att bygga ett alternativt samhälle *bredvid* det gamla. Den andra är att *förändra det befintliga samhället*. Han förordade det senare.

– Det är därför vi har bildat ett politiskt parti, menade han. För den första vägen behövs inget parti.

Inte "gahrtoniter"

Någon partiledare i traditionell bemärkelse har inte Miljöpartiet. Man vill fördela ledningen och ansvaret. Man vill inte att politik ska vara ett yrke och man vill motverka personkult.

Per Gahrton har ändå i allmänhetens ögon blivit något av en galjonsfigur. Men partiet, liksom han själv, försöker tona ned den bilden. I stället framträder även andra starka namn, exempelvis Börje Kant, Ralph Monö, Inger Paulsson, Ragnhild Pohanka, Eva Sahlin och Wava Sjödin.

Ett alternativt samhälle i ekologisk balans är huvudmålsättningen.

Grundtankar

Detta är Miljöpartiets grundtankar:

Vi som lever nu har ett självklart ansvar att försvara de grundläggande livsvillkoren för oss själva, våra barn, barnbarn och kommande generationer.

Därför måste vi

- stoppa förstörelsen av jord, luft och vatten
- sluta slösa med våra naturtillgångar
- minska samhällets sårbarhet
- avskaffa kärnkraften
- nedrusta och skapa fred
- ställa upp för illa drabbade medmänniskor.

För att kunna uppnå dessa mål måste vi välja andra vägar för samhällsutvecklingen än de vi följer i dag.

Vårt samhällsbyggande måste grundas på

- människors själsliga och kroppsliga hälsa
- naturens balans
- social och global solidaritet
- självförsörjning av basförnödenheter
- teknik som är anpassad till miljö och människor
- meningsfullt arbete för alla människor
- jämställdhet mellan könen
- social och ekonomisk utjämning
- självverksamhet och personligt ansvar
- småskalighet och lokal självförvaltning
- jämviktsekonomi som inte tär på jordens ändliga tillgångar
- kulturell mångfald och frihet.

För att ett alternativt samhällsbygge ska kunna förverkligas krävs att demokratin utvecklas inom alla samhällsområden, inte minst inom näringslivet och ekonomin i stort.

Vi vill skapa en självförvaltningsdemokrati, där människor fattar så många beslut som möjligt lokalt.

Av Anna C. Bornstein

Den indiske filosofen och poeten Sankara sökte den högsta sanningen, och sökandet kröntes med framgång. Indierna ser upp till honom som en av sina största vismän, jämförbar med Buddha och Ramakrishna.

Det finns i historien några få oförlikneliga människor som har en särskild lyskraft och vars röster når oss genom århundraden, ja årtusenden, som om de talat just till oss, här och nu. Oavsett i vilken tid de levde och vilken kulturell bakgrund de hade, kommer de oss till mötes utan förklädnader, och det upphöjt mänskliga – liv, sanning, kärlek – ligger blottat hos dem.

De är de stora inspirationskällorna, som vi kan återvända till för att hämta nytt mod, när livets problem och bördor tynger oss till jorden.

Den indiske filosofen-poeten Sankara var en sådan stor människa. Han levde troligen under senare delen av 600-talet e. Kr. och blev endast 32 år gammal, men under sitt korta liv hann han uträtta så många storverk att det material han efterlämnade räcker för att sysselsätta forskare och lärde i ytterligare tusen år.

Han var son till en bramin och var ett vetgirigt och gudshungrigt barn,

som slukade de heliga skrifterna. Vid tio års ålder diskuterade han filosofi med ryktbara lärde från hela Indien. Men att läsa, begrunda och tala om det gudomliga var inte nog för honom, utan han ville uppleva det, och hans rena och genomskådande barnblick upptäckte snart att hans lärare inte levde efter de principer som de predikade.

Hinduismen befann sig på hans tid i en nedgångsperiod, och den religiösa impulsen var svag. Det förekom många ceremonier och ritualer, avgudabilder hade fått ersätta den levande inre kontakten med det gudomliga, och bönen hade blivit ett mekaniskt rabblande av tomma ord.

Avsade sig världen

Livet tog Sankaras andliga undervisning i egna händer och sände honom – genom hans faders bortgång – en stor sorg. Inför dödens obehaglighet och allvar kom de djupa frågorna och tvivlen upp till ytan. Mycket av det som människor skattar högt – sinnlig kärlek, familjeliv, världslig makt – började te sig fåfängt och illusoriskt. Han var ännu bara barnet när han, efter att ha tilltvingat sig moderns välsignelse, avsade sig världen för att leva ett asketiskt liv som kringvandrande munk. Enligt tidens sed gav han sig av för att söka efter en insiktsfull lärare som kunde undervisa honom och inviga honom i livets djupare mysterier.

Legenden berättar att Sankara vid floden Narmadas stränder mötte den stora filosofen Gaudapada i vars anda han senare skulle undervisa. Men det blev inte Gaudapada utan dennes främste lärjunge som invigde Sankara och lärde honom

meditation och yoga.

Sankara hade en sådan törst efter sanningen som ofta förknippas med en mycket gammal själ, vilken har levat många liv på jorden och erfarit den mänskliga tillvaron ur så många olika synvinklar att inga upplevelser längre ter sig nya och lockande, utan den enda förhärskande lidelsen och längtan är att förstå, att skåda bortom tillvarons mångfald av former och finna deras innersta väsen, deras sanningskärna.

Det berättas att den unge munken Sankara en morgon, när han var på väg till Ganges för att bada, mötte en man som tillhörde den lägsta kasten. Denne hade med sig ett koppel hundar som spärrade vägen. Sankara glömde sig för ett ögonblick och föll in i rollen som braminens son, som var förmer än andra, och uppmanade otåligt mannen att göra sig åt sidan. Men denne blev honom inte svaret skyldig, utan utbrast: "Hur kan det finnas olika sorters människor, en del förmer än andra, om Brahman är det enda som finns?" Sankara skämdes för att han glömt sitt höga ideal, och fylld av vördnad föll han på knä framför mannen. Händelsen inspirerade honom sedan att skriva en dikt, vars sista rader lyder: "Den som lärt sig se det Enda överallt, han är min mästare oavsett om han är bramin eller 'oren'."

Det fanns på Sankaras tid en ryktbar filosof som hette Mandan Misra, och som ansåg att det var mycket bättre att vara lekman och ha hustru och barn än att vara munk. Sankara fick lust att besöka honom och begav sig till hans hus. Porten var låst och Misra höll på att förrätta en religiös ceremoni. Men Sankara lät sig inte hejdas utan

klättrade upp i ett träd, tog sig över muren och blandade sig med Misras lärjungar på den inre gården. Misra som tyckte särskilt illa om unga munkar, upptäckte honom snart och frågade sarkastiskt: "Var kommer det där rakade huvudet ifrån?" – "Ni har ögon att se med", svarade Sankara rappt. "Det rakade huvudet kommer upp från halsen." Misra och Sankara började debattera frågan om munklivets och lekmanatillvarons för- och nackdelar, och Misras lärda hustru var skiljedomare. Om Sankara förlorade, skulle han bli tvungen att överge munklivet och skaffa sig familj och ett världsligt yrke, och om Misra förlorade, måste han bli munk. Debatten varade i flera dagar, innan Sankara till slut lyckades övertyga Misra, vilken, trogen sitt löfte, svor munkeden och blev Sankaras lärjunge.

Sökte den högsta sanningen

"En på tusen strävar möjligen efter fullkomning, och bland dem som strävar känner kanske en enda Mig sådan Jag är", förklarar Krishna, språkrör för den högsta gudomliga verkligheten i Bhagavadgita.

Sankara var en sådan sällsynt människa som inte bara sökte den högsta sanningen, utan vars sökande kröntes med framgång. Indierna ser upp till honom som en av sina allra största vismän, jämförbar endast med Buddha och Ramakrishna.

Under sitt korta liv hann han grunda många kloster och klosterordnar, skriva omfattande kommentarer till de heliga skrifterna och två egna filosofiska verk, samt mängder av dikter, hymner och böner. Men detta imponerande livsverk är ändå bara som fotspår i sanden, vilka vittnar om, men ingalunda förklarar, sin upphovsmans storhet. Hans storhet låg inte i vad han uträttade i den yttre världen, utan i det faktum att han uppnådde en varaktig insikt om en högre, transcendental sanning, som kom till uttryck i alla hans ord och handlingar.

Förkunnare

Sankara var den främste förkunnaren av Advaita, den icke-dualistiska grenen av Vedanta, som lär att människans innersta väsen, Atman, är en och samma gudomliga verklighet som ligger till grund för universum, nämligen Brahman.

Advaita är ingen sekteristisk lära, utan betraktas inom den indiska traditionen som det mål, eller den insikt, som alla människor medve-

ILLUSIONERNA KROSSAS

av Sankara

Vem är din hustru? Vem är din son?
Denna världens vägar är sannerligen besynnerliga.
Vem tillhör du? Varifrån är du kommen?
Din okunnighet är stor, min väri.
Begrunda detta och tillbe Herren.

Se människans dårskap!
Under barndomen är hon sysselsatt med sina lekar
ungdomen svinner i kärleksrus
på sin ålders höst är hon bruten av bekymmer
och aldrig ägnar hon en tanke åt Herren.
Dagarna flyr, årstiderna växlar, livet ebbar ut.
Men hoppet lever alltså i hennes hjärta.

På födelse följer död, på död återfödelse.
Den plågan tarvar inga bevis.
Var står då din lycka att finna, o Människa?
Detta liv är ovisst och flyktigt som dag på ett lotusblad
och ändå kan den vise på ett ögonblick uppenbara för dig
hur föränderlighetens flod skall överbryggas.

När kroppen blivit rynkig och håret grått
gommen tandlös och den gamles stav
skälver som ett vassrör under kroppens tyngd
– då är begärens bågare ännu lika full.

Din egen son kan bringa dig lidande
välstånd ger dig inte någon plats i Himlen
yvs därför ej över ditt välstånd, din familj eller ungdom
allt är flyktigt, underkastat förgänglighetens lag.
Inse detta och bli fri
träd in i Herrens fröjd.

Sök varken stifta fred eller så tvedräkt
mellan vänner, släktingar eller fiender.
O min vän, om du vill bli fri
får ingenting av allt detta beröra dig.

(fritt efter en engelsk översättning
av Swami Prabhavananda och
Christopher Isherwood)

tet eller omedvetet strävar mot. Från dess höga ståndpunkt, som bara vidkänns en enda verklighet (som kallats vid olika namn inom olika traditioner: Det Absoluta, Det Enda, Tao) framstår pluralistiska läror, vilka räknar med en mångfald olika principer eller beståndsdelar, som delsanningar eller trappsteg på vägen. Dessa har sitt berättigande så länge de tjänar till att frigöra eller hjälpa människan framåt i utvecklingen mot den högsta insikten: *Du är i djupet av ditt väsen identisk med Gud och universums urgrund.*

Den advaitiska insikten är inte

något som man kan tillägna sig intellektuellt. Dialektiska resone-mang blev för Sankara, liksom en gång för Sokrates, ett medel att befria elevens medvetande från falska, skymmande föreställningar, så att denne själv skulle kunna skåda verkligheten, men de var inget mål i sig. Den andliga bergstopp som den unge Sankara besteg och som inom Vedanta betraktas som höjdpunkten av all religiös och filosofisk strävan, är en varaktig förankring i en formlös, evig, enhetlig verklighet som finns bortom tillvarons mångfald av former och upplevelser. Denna absoluta verklighet är

Brahman, eller Rent Medvetande.

Enligt Sankara är endast det verkligt i absolut bemärkelse som varken förändras eller kan upphöra att existera. Inga ting eller kunskaper som har en tillfällig existens passar in på denna definition. Den utesluter hela den mänskliga upplevelsefären, såväl sinnevärlden, vilken vi upplever i vaket tillstånd, som inre, mentala upplevelser och drömmar. Inte ens den moderna fysikern, som beskriver universum som rörelse, skulle således enligt Sankara och Advaita ha träffat på den sanna verkligheten. Men Sankara menar inte att människan är utestängd från denna verklighet, ty i sitt djupaste väsen är hon ett med dess urgrund. Det gäller för henne att tränga bortom alla föreställningar, så kommer det verkliga sammanhanget att uppenbaras: Atman (själen) och Brahman (Gud) är ett.

I västerländskt tänkande talar man ofta om en väsensskillnad eller motsättning mellan materia och medvetande, kropp och psyke. Sankara hävdar att det inte existerar någon sådan väsensskillnad, utan endast en gradskillnad, mellan ett berg i sinnevärlden och tanken på ett berg. Både det fysiska berget och berget i tanken är kunskapsobjekt, innehåll i medvetandet, dvs tankar. Relationen mellan medvetandet och dess objekt är det som verkligen är värt att studeras om man vill förstå världens natur. Om Sankara uppenbarade sig i vår moderna värld för att debattera med en framstående fysiker, i färd med att undersöka beskaftenheten hos atomens minsta partiklar, skulle han säga: "Såväl de partiklar du undersöker, som dina observationer av dessa partiklar och de slutsatser du drar av observationerna är innehåll i medvetandet och har endast en relativ giltighet. Medvetandet har precis som i drömmen skenbart delat upp sig i två poler: det är både den som observerar och det som observeras. Vill du finna världens grundval, måste du gå bortom denna dualitet, upphäva den genom att spåra tillbaka alla innehåll till det objektlösa, rena, gränslösa medvetandet: DU ÄR DET!"

Kanske är steget till Sankaras och Advaitas visdom alltför långt för vår tids västerlänningar, som just håller på att tillfriskna från artonhundratalets materialistiska människouppfattning, vilken ville reducera medvetandet till effekten av kemiska reaktioner i hjärnan. Vår forskare skulle bli tvungen att öva upp sin koncentrationsförmåga, slipa tanken till en vass egg för

Sankara med lärjungar. Ur Bhavan's Journal.

att genomföra den svåra och högst ömtåliga operationen att skilja mellan tankeinnehållet och det rena medvetandet. Med tankeinnehåll menas såväl det som hänförs till den yttre världen, dvs sinnesupplevelser, som det som hör till människans inre liv, dvs reflexioner om dessa upplevelser, känslor och psykiska företeelser. I sitt sökande efter alltings urgrund, DET RENA MEDVETANDET måste han lära sig att genomskåda alla välbekanta former med ett bestämt: "Inte det, inte det."

En sådan okuvlig vilja och san-

Miljöpartiet

Forts

Vår samhällsidé grundar sig på övertygelsen om att människor i grunden är aktiva och att de vill och kan ta ansvar och har positiva utvecklingsmöjligheter.

Självklart är att alla människor har lika värde oavsett ras, kön, ålder med mera.

Vi vill arbeta för ett samhälle som ger förutsättningar för en god livskvalitet. Vissa materiella och känslomässiga grundbehov måste tillgodoses för att människor ska kunna leva ett tillfredsställande liv. Alla människor behöver en trygg barn- dom tillsammans med vuxna som bryr sig om dem. Alla behöver kunna utveckla sina inneboende möjligheter och använda dem på ett sätt som är meningsfullt.

Ett sådant samhälle präglas av ekologisk jämvikt, social solidaritet

ningslängtan är det få som har. Men att lyfta blicken till Sankaras spåda, sägenomspunna gestalt, högt uppe bland Himalayas berg, där han slutade sitt unga liv, kan ge en smula distans när det gäller sinne- världens sorger och glädjeämnen. Hans förklaringar ger prov på det mest skarpsinniga och subtila intellektuella tänkande, samtidigt som de pekar bortom intellektets gränser, eftersom de insikter de ytterst grundar sig på, uppnåts genom ett omedelbart skådande av en högre verklighet och således inte bara är intellektuella slutsatser.

och kulturell mångfald.

Våra förslag förutsätter förändringar i det ekonomiska, det politiska och det internationella systemet.

Vi vill eftersträva en småskalig balansekonomi utan vare sig privat eller statlig maktkoncentration där medborgare i olika former, tex kooperativa, löntagarstyrda eller privata, har direkt inflytande över produktionen och sina arbetsförhållanden.

Vi vill bedriva en aktiv svensk fredspolitik i syfte att åstadkomma en ny ekonomisk och politisk världsordning där våld så småningom helt avskaffas i förbindelserna mellan stater och folk.

Adresser:
Miljöpartiet, Box 22096, 104 22 Stockholm 22.

Tidningen Alternativet, Erstagatan 9, 116 36 Stockholm. Tel. 08-743 07 10.

Asa Freij

Sökarguiden

Dr. Elisabeth Kübler-Ross

Dr Elisabeth Kübler-Ross

Meningen med LIVET och DÖDEN

12 september kl. 18.00 Kongresshallen, Folkets Hus, Stockholm
Elisabeth Kübler-Ross ger sina egna synpunkter på de stora livsfrågorna, synpunkter som hon kommit fram till genom ständig kontakt med människor i svåra kriser. Det hon förmedlar är kunskap om livet, medmänsklig kärlek och humanitet i ordets verkliga mening.

Life, Death and Transition Workshop

en 5-dagars kurs 27/9 - 1/10 vid Hallstavik med Dr Elisabeth Kübler-Ross. Obs! Intresset är stort och deltagarantalet begränsat till 70 personer. Ring gärna och prata med Pia Ringstrand om du har frågor: 08-33 28 28 eller 0755-940 55. Anmälan och förfrågningar: Pia Ringstrand, Norrtullsgatan 53, 113 45 Stockholm.

Michael Phillips

kommer till Stockholm den 5-10 september. Michael Phillips är ekonomisk konsult inom den sk Nya Tidsåldern. Han har startat BRI-ARPACH-nätverket i San Francisco och är kompanjon med ROGER PRITCHARD som nyligen var i Stockholm och gav konsultationer. Närmare information om var Michael kommer att tala får du från Vattumannens Bokhandel och East/West bookshop.

Björn & Mona Roxendal

håller föredrag på ABF-huset, Fabiansalen kl. 19.00.

15/9 VÄLJER DU ATT LEVA? Eller Vad är din röst värd?

28/9 LÄRA FÖR LIVET: Att frigöra barnets barnets andliga och materiella resurser.

SJÄLVTILLIT * RELATIONER * KREATIVITET

Intensivkursen för dig som vill utvecklas!

Höstens kurser: 1-3 okt, 5-7 nov, 3-5 dec.

Kursledare: CARIN HOLM, utbildad bl.a. hos Leonard Orr, USA, under 7 mån. 1980, författarinna till boken "Dags att Leva!"

Info. & anmälan: Kreatiwt Forum, 08-97 66 45.

10 år!!!

har det gått sedan VATTUMANNEN öppnade sina dörrar. Nu blir det feststämning i en vecka med massor av specialerbjudanden och vissa dagar bjuds det på

ZODIAKTÄRTA!

Vattumannens bokhandel, Drottninggatan 83 Stockholm

Mod Mening Moral

En konferens för eldsjälar inom näringsliv och samhälle! Men också för dig! Aldrig har deras program varit så späckat och fullt med intressanta föreläsare. Bland dem märker vi speciellt:

Fritiof Capra Jean Houston Al Huang

och massor av kända svenskar. Program och mer information får du från P&P-gruppen, Hantverkargatan 44, 112 21 Stockholm. Tel: 08-52 05 25

Polaritets terapi

med Francine Lee-Mirro den 17-19 september. Kursen hålls i Västerås i samarbete med Livsgnistan. Utterligare information: Livsgnistan, Skepparbacken 16, 722 11 Västerås. 021-18 23 33

STARINTENSIV DEN 3 - 26 september med Barbara.

Barbara Findeisen ger en 3-veckors intensivkurs. Kontakta Åse Schölander 08-42 26 14 eller Thomas Frankell 08-31 43 50 för ytterligare information.

astrologi och yogakurser med Bert Yoga Jonson

Kurser fortlöpande under hösten på Bergsunds Strand 3, 117 38 Stockholm. Tel: 08-68 84 89

Sökarguiden, Box 45505, 104 30 Stockholm

LÄST OCH ANTECKNAT

av Göran Brusewitz

Svenska Dagbladet

Harry Bökstedt rapporterar på Svenska Dagbladets vetenskapliga sida den 14 april om en unik undersökning, gjord av två paleontologer, som stöder Charles Darwins tes att nya arter utvecklas genom långsamma förändringar. Det är professor James P Kennet vid Rhode Islanduniversitetet och docent Björn Malmgren vid Stockholms universitets geologiska institution som har gjort ett "monumentalt petgöra": cirka 30 000 mätningar på närmare 4 000 mikroskopiskt små skal som ett släkte encelliga djur har lämnat efter sig under åtta miljoner år!

Darwins tes kunde aldrig bekräftas under hans egen tid. Man kunde inte peka på en lång sammanhängande utvecklingskedja för någon djurart. Det fanns alltså luckor, dvs total brist på lämningar från långa perioder.

Först i våra dagar har en komplett historia för en del arter kunnat klarläggas. Det som Björn Malmgren och James Kennet har utfört är ett mycket vackert exempel på sådan evolutionsforskning. Tidskriften *Maritimes* skriver i sitt februarinummer att det är den största samling data om ett släktes evolution som någonsin samlats in! Undersökningen har publicerats i *Paleobiology*, vol 7, nr 2.

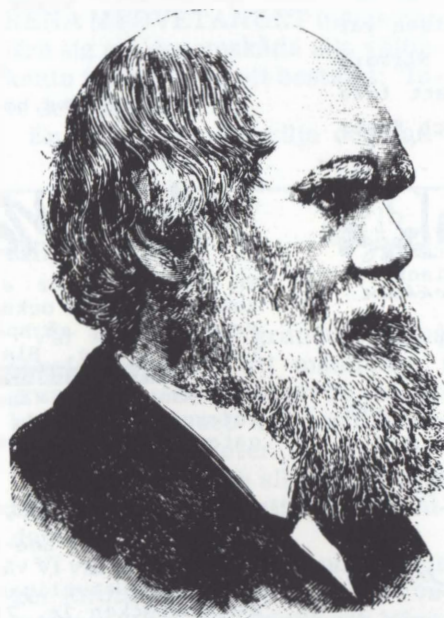
Det släkte som studerats är *Globorotalia*, encelliga djur, som finns i stor myckenhet i havet. Djuren har ett snäckliknande skal, och forskarna har undersökt hur detaljer i skalens form har förändrats.

Materialet är hämtat från nära åtta miljoner års avlagringar, ett enormt "arkiv" varur forskarna tagit prover med historiskt jämna mellanrum – motsvarande vartdera cirka 100 000 år. Från varje utvecklingsnivå har man tagit ett femtiotal skal, och på dessa har man tagit sju-åtta olika mått, tex storleken, skalens rundning och skalöppningens form. Med tanke på att skalen bara är en femtedels mm i diameter anar man vilket oerhört

petjobb forskarna har genomfört.

De fann, för alla mått utom ett, som har sin särskilda förklaring, att skalen förändrats långsamt och gradvis vilket lett till uppkomsten av fyra nya arter ur den ursprungliga.

Bökstedt avslutar sin intressanta rapport med att kort nämna att en annan teori om evolutionstakten rönt stor uppmärksamhet under senare år. Enligt den skulle nya arter uppstå genom snabba förändringar under mycket korta tidsrymder. Även den teorin har fått stöd av ingående studier av hur arter har utvecklats sig under längre tidsperioder. Bökstedt avslutar: "Det är följaktligen svårt att dra någon annan slutsats än att evolution kan ske enligt bägge modellerna – gradvis eller med språng."

Charles Darwin. En del forskningsresultat stöder honom, andra inte.

I Svenska Dagbladet den 7 maj anmäler Tord Hall en ny svensk UFO-bok. Det är "Besökare från Kosmos. De flygande tefatens gåta" av Boris

Jungkvist (Zindermans). Anmälan kan sammanfattas med Halls avslutande mening: "Jag är ingen övertygad ufolog, men jag är intresserad av UFO-problemet, och Boris Jungkvists bok bör – utan förutfattade meningar – läsas av personer som delar min nyfikenhet på detta gåtfulla fenomen."

Kemisk Tidskrift

I en frågespalt i Kemisk Tidskrift (nr 3, 1982) undrar en läsare hur skedar mm kan brytas av med hjälp av kemikalier så som Uri Gellers belackare påstår att denne gör. Professor Nils-Gösta Vannerberg, Inst. för oorganisk kemi, CTH, svarar. Han berättar att han själv skulle ha valt en sked av hårdpressad aluminium, alltså en metall med inbyggda spänningar, gjort en liten för ögat osynlig skåra och där placerat en droppe galliummetall. Resultatet blir att skeden går av av sig själv.

Att Uri Geller i flera försök inte haft egna skedar och inte kunnat preparera försöksskedarna känner Vannerberg inte till.

För att bara böja en sked räcker det, skriver Vannerberg, att välja ett rent material och sedan bocka detta några gånger. Man får då in så många dislokationer att skeden kommer att böja sig av sin egen tyngd.

Professorn är okunnig om att Geller i många fall inte fått vidröra skeden och i andra fall bara fått stryka den med ett finger.

Vannerberg skriver vidare att när det gäller såväl Geller som illusionisten Truxa finns det inget skäl att föreställa sig någon icke naturvetenskapligt känd kraft eller förmåga.

Man undrar hur många av läsarna av Kemisk Tidskrift som inser att professors kunskaper om fenomen av Geller-typ är lika med noll.

Allt om Böcker

Nordal Åkerman, välkänd samhällsdebattör (och positivt intresserad av parapsykologi), är redaktör för Allt om Böcker, och han skriver i ledaren i nr 2, 1981 nedlåtande om New Age. Han kommenterar två av de viktigaste böckerna, Mark Satins "Politik för en ny tid", som han karakteriserar som diffus, och Marilyn Fergusons "Mot en ny tidsålder", som han anser är ett erbarmligt hopkok. Han anser att New Age-ideologin, om den alls kan utläsas, "innebär ett långt steg tillbaka, rätt in i det djungelliberala samhälle där vitalitet och smartness premieras".

"Okritiskt sväljer man den hårt kommersiellt inriktade New Age-rörelsen som genomgående tycks drivas av personer som aldrig ägnat två minuter åt vardagligt politiskt arbete men som imperialistiskt sätter sin beteckning på alla grupper som tycks omfatta idealet att individen och kollektivet bör ta över en del av det ansvar som hittills vilar på samhället", skriver han också, och vidare: "Värre ändå är vägen av anti-intellektualism som får många att utan eget ställningstagande omfatta allt som verkar konstigt just därför att det är konstigt och ge känslomässigheten samma monopol som tidigare den ensidiga rationalismen hade. Så utvecklas den normala polariseringen mellan superrationalism och flummighet, pendeln slår allt snabbare fram och åter mellan dessa ytterligheter, och någonstans i mitten kurar de som hävdar den verkliga humanismen och som på allvar genomför den integration mellan tanke och känsla som de andra bara talar om."

Det där var ord och inga visor! Åkermans onyanserade avhyvling förvånar mig. Vi som har ett positivt intresse för New Age-rörelser finner ju mycket av värde där, nya idealismer och idéer som är så starka att de kan förvandla världen. Men det är berättigat med viss kritik.

Vid mästarnas fötter

I flera tidningar kommenterades TV:s program 26 april om nyandliga rörelser i Sverige. Yrkestyckare utan djupare kännedom om ny andlighet hade goda chanser att göra bort sig. De chanserna tog de vara på.

I Svenska Dagbladet 28 april skrev Kerstin Hallert: "Här uppmärksammades en elitgrupp av idag – elit i den bemärkelsen att individerna i gruppen särskilt

starkt engagerar sig i religiösa frågor – vars enda tänkbara religiösa alternativ var ett underkastande sig av märkvärdigheter ömsom strålade av rent charlataneri ömsom rena pekoralet." Hon talar om "tönterier som kameran fångade" och anser att det gemensamma för dessa rörelser var "en beklämnande låg klass på den andliga u-hjälpen". "Det föreföll som om målet för alla övningarna var något så pass religiöst ointressant som att själv vara lycklig eller inte lycklig."

Lika främmande för dessa rörelser var Majvor Snare, som skrev i Göteborgs-Posten den 30 april. Varje rad hos henne präglas av främlingskap inför det hon ska kommentera. Hon såg programmet "med yttersta obehag". Hon gillade inte programmets positiva uppläggning. "Rakt igenom ett reservationslöst anammande; inte en kritisk kommentar, inte ett försök att analysera varför dessa märkliga, för oss främmande fenomen lockar människor till sig." Snare pekar på det yttre: människor ger upp allt för sin religion, sekterna rör sig med stora pengar, drar på sig åtal för bedrägeri, skatteffiffel, ja t o m mord. Givetvis påpekar hon också vansinnet kring pastor Jim Jones i Folkets Tempel.

Det är lite beklämnande att ta del av onyanserat negativa omdömen om nya andliga rörelser, baserade på ett TV-program som mest visar människors yttre beteende och återger en del korta uttalanden.

Kännedom om rörelsernas själ ger inte detta. För det krävs djupare studier och kontakt med rörelserna.

I ett reportage i Kvällsposten, Malmö, berömmar dock en Hare Krishna-munk TV-programmet:

– Ja, det var fint. Det gav oss den bästa chansen på mycket länge att förklara vår filosofi.

Rosa terapi

Lördagen den 22 maj sändes i radion programmet "Den rosa terapin" en hjälp att hitta rätt i terapidjungeln. Följande söndag skrev Stig Ahlgren om programmet i Svenska Dagbladet. "Det kryllar av kurer och kurser från yoga och meditation till återfödelseterapi, skrikterapi, psykodrama, holistisk terapi, beteendeterapi, gestaltterapi, säga förslåt-terapin ej att för-glömma", observerade Ahlgren. Att det i många fall rör sig om "simpla religionssurrogat" ansåg han sig kunna slå fast. En del kommer från "vidskepelsens, mysticismens och profitbegärets urhem, Kalifornien". "Överallt pratar falska profeter smörja mot saftiga honorar. Det är kul att vara knasig, mitt tilllägg."

Saklig kritik, tex av höga terapipriser, är berättigad. Men för många är dessa metoder bra. Jag har själv genomgått en USA-importerad terapi, så jag vet vad jag talar om.

Nordal Åkerman tror att "New Age-rörelsen" är hårt kommersialiserad. Men tvärtom domineras den av idealister som inte är ute för att tjäna pengar. På bilden syns ett gäng samlat till konferens i ABF-huset, Stockholm. Man igenkänner bl a Kerstin Nordin, Bertil Kuhlemann, Anne-Marie Ehrenkrona, Håkan Snellman och Kai Blomqvist. (Foto Per Sellmann)

Axel Fredenholm, född 1881, var journalist, skolman, konstnär och filosofisk tänkare. Han utgav diktsamlingar och filosofiska arbeten, som bl a visar djup inlevelse i indiskt tänkande.

Det är icke tiden, som är livets mått, utan plikten. För den, som känner sin plikt, är livet fullt av tillfällen och möjligheter. Men den, som finner pliktens väg tung och nyttans väg hård, är icke värd tillvarons gåva.

Det är varje människas förnämligaste plikt att leva det högsta, ädlaste och bästa liv, varom hon är medveten. Därigenom fyller hon sin plikt mot samhället och medmänniskorna, samt gör sin insats i lösandet av

livets problem. Detta liv är icke en dans på rosor, utan en bestämd och stilla hängivenhet till det bästa och högsta, sådant hon fattar det i sitt hjärta och samvete. Ett själviskt liv är alltid svagt och fattigt. Ett liv, som kontrolleras av känslor och impulser, är ostadigt som de växlande vindarna. Att klart uppfatta sin plikt och göra den, är det största verk en människa kan åstadkomma.

Axel Fredenholm

Levande företag i en ny tid

Närmare 500 personer deltog i den första konferensen, 1980. (Foto Per Sellmann)

Arets konferens "Levande företag i en ny tid" hålls på Älvsjömassan, Stockholm 15-17 september. Arrangör är P&P-gruppen.

Konferensen vänder sig till dem som är engagerade i framtiden för sina företag, sin kommun eller organisation.

Priset är 2 850 kronor.

Förfrågningar kan göras på telefon 08/52 05 25.

Vegetarisk mat kan erhållas av den som så önskar.

Bland de inbjudna märks fysikern och författaren Fritjof Capra, den kände framtidsforskaren Willis Harman, författaren till bl a "Det sunda alternativet" James Robertson, den humanistiska psykologen och författaren till "Life Force: The Psycho-Historical Recovery of the Self" Jean Houston, författarna till boken "Växtvärk" Ingvar Nilsson och Anders Wadeskog, professorn vid KTH Jens Tellefsen samt Ingrid och Rune Olausson, som i höst kommer ut med boken "Ett annat sätt", m.fl.

Årets tema är *Mod - Mening - Moral*.

Ingemar Hedenius

Filosofen och humanisten Ingemar Hedenius har avlidit, 74 år gammal. Han blev känd framför allt för att han inte trodde på Gud och omsorgsfullt och polemiskt redovisade sina intellektuella skäl mot gudstro och religion i flera böcker, först "Tro och vetande", som utkom 1949. Hans ledande maxim som tänkare var att inte tro på något som det inte finns förnuftiga skäl att hålla för sant - en enkel och självklar vägvisare. (Fast människors meningar om vad som är förnuftigt är ju olika!)

Jag har läst åtskilligt av Hedenius, för det mesta med intresse och uppskattning. Visserligen tycker jag alltför mycket att det ligger mycket mer i gudstrogen än Hedenius någonsin föreställde sig, men hans kritik av kristendomens specifika tros-satser uppfattar jag som träffande.

Ingemar Hedenius var en god stilist. Han kunde skriva begripligt och medryckande. Han var även underhållande. Inte sällan var han orättvis, och någon vidare respekt för meningsmotståndare visade han inte. De hänades och fränkandes ära och förstånd. Oförsämd var han gärna. Men ibland satt hans spydigheter bra i texten. De kändes väl motiverade.

Som författare var han känd, folklig och betydande. Han var en stor gestalt i sin tid och sitt land.

Jag hade litet brev- och telefonkontakt med honom. Han erbjöd sig spontant att medverka i Sökaren, och lovade det sedan flera gånger, men glömde bort det. En sak av honom infördes dock i denna tidskrift, "Några av kristendomens avigssidor" i nr 7, 1977. Fast jag hjälpte honom med den! Jag sammanställde den genom att göra ett urval ur ett avsnitt i en av hans böcker. Det godkände han som en artikel av honom själv, och det behövde inte anges hur den hade tillkommit.

Hedenius var professor i praktisk filosofi. Tänkande var hans yrke. Men någon perfekt tankeapparat förfogade han inte över. Han var - som alla vi andra - en människa med en sådant starka och svaga sidor. I mycket var han klok.

SM

Det viktigaste för en människa är att utifrån sina förutsättningar skapa det mest betydelsefulla som hon förmår.

C G Jung

Utan gräns

- global-ekumenisk tidskrift utgiven av Sveriges Spiritualisters Riksförbund. 36-44 sidor. Unika bilder.

Från 1981 finns tre nummer kvar:

3. ASTROLOGISKT TEMA + Gudasända hjälpare + Vid dödens port + Ljusmirakel + Möte med Mästaren + Kost och hälsa.

5. BUDSKAPET OM FRIHET + Teosofin, en väg till självstyrt gudsförverkligande + Vandrarpästen + Mediet berättar m m.

6. STJÄRNORNAS FRID + Ingen är ensam + Det vi kallar döden + Nyckeln till tillvarons gåta? + Bilan som försvann + tio andra artiklar.

Du får alla tre numren för 20 kr, kontant eller per postgiro 69 05 43 - 4.

UTAN GRÄNS, PI 732 A, 783 02 S. SKEDVI

HOROSKOP

Jag ställer och tolkar ditt personliga födelsehoroskop. Datum, klockslag och plats för födelsen erfordras. 150:-

Monica Hortell

Lagerlöfsg. 48

754 28 Uppsala

Tel. 018/32 25 22

Walther Eidlitz böcker köpes. Tel. 013-13 28 43 (helger).

Z E N

Träning - Utövande - Upplysning

Roshi Philip Kapleau

i Stockholm 3-7 september '82

En introduktion i Zen ledd av Zen mästare Roshi Philip Kapleau, ledare för Rochester Zen Center, N.Y., USA samt författare till *The Three Pillars of Zen*, *Zen-Dawn in The West*, *The Wheel of Death* och *To Cherish All Life*.

FÖREDRAG med FRÅGESTUND

Frederag, den 3 sept. kl 19.00

Östermalms Föreningsråds lokaler

Fältöster: T-bana Karlaplan, buss 44, 54

WORKSHOP

Lördag, den 4 sept. kl 9.30-17.00

Samtal och instruktion i alla aspekter av zazen-meditation som kropps-medvetandets disciplin, kroppshållning, andningsteknik samt Zen i det dagliga livet.

HELDAGSSITTNING

Söndag, den 5 sept. kl 8.00-17.00

Zazen, frågor och svar om det egna utövandet.

Tolkhjälp finns.

Anmälan: kl 09.00-10.00 tel 08/773 21 85

kl 18.00-20.00 tel 08/19 69 54

Kostnad: Workshop ca 250:-

Workshop + heldagssittning ca 300:-

Sista anmälningsdag: 31 augusti.

Begränsat deltagarantal.

Avd. bondfångare

GT 22 april berättar om en kalifornier som heter Gabe Babor och förmedlar telegram till himlen. Metoden är enkel, men effektiv: effektiv åtminstone i så motto att den ger affärsmannen god profit. Babor tar emot hälsningar till avlidna. Telegrammen lämnas sedan till någon som snart skall dö och som åtar sig att tjänstgöra som budbärare till himlen.

Ett telegram kostar 200 kronor för högst 50 ord. I telegram kostar 500 kronor.

Kontakt

Kvinna, stående mitt i livet, med humanistisk livssyn, antroposofiskt igenkännande, son i ny-religiös rörelse och frågetecknen hopande sig omkring "Vad är det som händer i världen och i mig"? För utbyte av tankar och klarheter en brevvän av manligt eller kvinnligt kön. Svar till "Som att leva på en annan planet!" Sökaren f.v.b.

Spiritualistisk cirkel. Man i Stockholm önskar bli deltagare i utvecklingscirkel, nu eller senare. Har ej tidigare cirkelvana men näraliggande erfarenheter. Eventuellt start av ny grupp. Svar till "En större verklighet" Sökaren f v b.

Dam 43 år, ärlig sökare, frågar: Var finns du som är ensam men som vill dela ditt liv med nån? Var finns du som skulde ge mig kärleken, lyckan och harmonin? Var finns du som har styrkan att inge trygghet, värme i delad sympati, du som vågar bryta din ensliga cirkel och dela den på ont och gott av livets mödor? Du får gärna vara poetiskt eller lyriskt lagd, spiritualist, ordensbroder, meditatör, parapsykolog, forskare eller psykolog blott du kan skingra min ensamhet en dag. Svar till "Överbliven", Sökaren f v b.

Pris för kontaktannonser: 40 öre per ord + 4:- i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 10:-. Moms inräknad.

Gåvor

A. Czartoryski, Knivsta, 58:-, Marija Blazevic, Västerås, 8:-, Benita Polarsby, Helsingfors, 8:-, Thomas Lindström, Uppsala, 8:-, Anonym 1.000:-, "Det Gröna Hjärtat", 100:-, Anders Lindell, Jönköping, 8:-, Karin Näsström, Linköping, 8:-, Lilian Josefsson, Viskafors, 8:-, Maria Åkerblom, Järvsö, 8:-, Lennart Eriksson, Helsingborg, 3:-, Rino Moscov, Göteborg, 8:-, Torsten Persson, Järfälla, 8:-, Roy Andersson, Strängnäs, 8:-. Summa kronor 1.241:00.

Hjärtligt tack! Red.

PROFETEN

Av Sven Rosén

LÄR DIG MAKROBIOTIK!

I höst startar en makrobiotisk skol-
verksamhet med bland annat mat-
lagning, yin-yang-filosofi, shiatsu-
massage och orientalisk diagnos.
Kurskvällar blir tisdagar och tors-
dagar med början 14/9.

Pris: 1 600 kr
**Kontakta SMS, Fleminggatan 70,
112 45 Stockholm för information,
eller tel: 08/716 55 42.**

Minns du dina föregående liv?

I Josef Östlunds bok "Kunskapens
Bok, med ockulta minnen m m"
kanske även du kan finna mening
med dina dunkla minnesbilder. 180
sid 70: - vid inbetalning till postgiro
nr 731996-5, Mistelgårdens förlag.
Finnes även hos: Näckrosens
bokh., Gbg., Regnbågens bokh.,
Malmö, Teosofiska bokförlaget,
Sthlm.
*Om någon månad finns den till-
gänglig på biblioteken. ISBN-
9197012300.*

STIFTELSEN TIBETANENS BOKFOND

som bildades i maj 1981 för att möjliggöra finansieringen av utgivningen av svenska översättningar av i första hand Alice A. Baileys böcker har börjat sin förlagsverksamhet med att publicera:

TRETTIO ÅRS ARBETE

En presentation av dels de 19 böcker som Alice A. Bailey skrev i samarbete med den tibetanske Mästaren Djwhal Khul och dels de 5 böcker hon skrev på egen hand.

DEN GYLLENE TRÅDEN av Natalie N. Banks

En historisk genomgång av den esoteriska kunskapstraditionen som utmynnar i en enklare redogörelse för några av de centrala inslagen i Alice A. Baileys/Tibetanens tankesystem. Boken är således lämplig som introduktion till Alice A. Baileys författarskap då den ger en försmak av tankesystemet ifråga.

Båda dessa böcker kan erhållas mot förskottsinsbetalning av 10:- (för Trettio års arbete) och 25:- (för Den gyllene tråden) till stiftelsens postgiro 43 58 04 - 0.

Mot insättande av 140:- på samma postgiro kan VIT MAGI av Alice A. Bailey (utgiven av St. Ansgars Forlag i Köpenhamn - se recension i Sökaren 1982:5) erhållas.

Senare under året kommer GLAMOUR av Alice A. Bailey att publiceras.

Böckerna finns också bl.a. hos East & West, Näckrosen, Regnbågen och Vattumannen.

Stiftelsen Tibetanens Bokfond

Box 220
142 02 Trångsund

Existentiell astrologi

Jag belyser såväl din inre dynamik och dina förutsättningar som din roll i det stora planetariska psyko-dramat med utgångspunkt från ditt födelsehoroskop. Endast personliga besök. Ring Jan Romander, 08-42 61 39.

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska pali-
kanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:-

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:-

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:-

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:-

I bokhandeln eller direkt från förla-
get

BOKREVVY

Bokrecensioner återgivna med tillåtelse
av tidskriften Bokrevy, Biblioteks-
tjänst, Fack, 221 01 Lund.

Ur Bokrevy nr 1, 1982

RELIGION

MARTINUS, (pseud). Högentellektuali-
tet och lågentellektualitet. Femte budet.
Kosmiska glimtar. Hälsans förl. Övers.
fr. da. av Agne Windmark, Orig:s titel:
Kosmiske glimt. 72 s.
Cn BN 0678649-94

Denna lilla bok innehåller tre uppsatser
som belyser olika aspekter av mänsklig-
hetens utveckling enligt Martinus'
världsbild. Den kortaste, "Kosmiska
glimtar", är bearbetad av Mogens Möller
(troligen från ett referat av ett föredrag
av Martinus), och den är betydligt lätta-
re språkligt tillgänglig än de flesta upp-
satser i serien, som ordagrant följer
Martinus' stil med ofta långa meningar.
De käver ett mycket koncentrerat lä-
sande, i varje fall för den som inte redan
är någorlunda bekant med Martinus' ar-
bete.

Nils-Olof Jacobson

MARTINUS, (pseud.). De levande vä-
sendenas odödlighet. Den andliga ve-
tenskapens nödvändighet. Primitivitet
och övertro. Hälsans förl. Övers. fr. da.
av Agne Windmark. Orig:s titel: De lev-
ende væseners udødelighed. 88 s.
Cn BN 0678650-06

Denna lilla bok innehåller tre uppsatser
som kort belyser olika aspekter av Mar-
tinus' världsbild. Ett genomgående te-
ma är att "endast en verklig tankeve-
tenskap eller andlig vetenskap kan
återupprätta mänsklighetens själsliga
eller andliga stabilitet". En sådan andlig
vetenskap skulle representeras av Mar-
tinus' arbete. I denna serie småböcker
saknar jag en kort introduktion eller
presentation av Martinus och hans ar-
bete. Såvitt jag förstår är böckerna nu
tillgängliga endast för dem som redan är
bekanta med Martinus och känner till
hans världsbild i stora drag.

Nils-Olof Jacobson

FILOSOFI OCH PSYKOLOGI

MCGINNIS, ALAN LOY. Vänskapsfak-
torn. Libris. Övers. fr. eng. av Inga-Lill
Hellman. Orig:s titel: The friendship
factor. 192 s.
Dg BN 0679184-XO

Vänskap är en av livets största rikedo-
mar. Den kan fördjupas, förloras, förny-
as. Alan Loy McGinnis, amerikansk psy-
kolog, har i några kapitel praktiskt, en-
kelt och realistiskt diskuterat och ana-
lyserat vänskapens olika sidor och män-
niskors beteenden i skilda situationer.
Det är praktikerns konkreta belysning
snarare än vetenskapsmannens analys
som möter läsaren. Några rubriker må
antyda: Fem vägar att fördjupa sina re-
lationer och fem riktlinjer, som kan ska-
pa ökad närhet, Den sinnliga kärleken
en kraft och ett problem samt Du är

värd att älska. Boken är lättillgänglig,
klart uppställd och har god typografi.
Den bör kunna bli många till hjälp.

Thorsten Levenstam

EKONOMI OCH NÄRINGSVÄSEN

ROBERTSON, JAMES. Det sunda al-
ternativet. Vägvisare till en självför-
verkligande framtid. Liber förlag
(Framtidsbilder). Övers. fr. eng. av Erik
Dahlberg och Gunnie Jacobsson. Orig:s
titel: The sane alternative. 138 s. Litt.
Qad BN 0678976-86

Förf diskuterar fem framtidsmöjlighe-
ter: vi-fortsätter-som-vanligt, kata-
strof, totalitär konservatism, hyperex-
pansion samt den sunda, humana, eko-
logiska framtiden. Boken kritiserar de
fyra första möjligheterna utan att vara
schablonmässig och ger en rad visioner
av det sista alternativet. Det mesta som
står i boken har sagts av många andra
framtidstänkare, men förf lyckas med
sitt enkla och överskådliga framställ-
ningssätt argumentera mycket överty-
gande för nödvändigheten av "ett sunt
alternativ". Boken lämpar sig väl för
studiecirkelarbete: det finns diskus-
sionsfrågor efter varje avsnitt. Vidare
finns det en litteraturlista samt adres-
ser till en rad organisationer med små-
skalighet, ekologism och humanism på
programmet. Översättningen är ut-
märkt.

Kent Lindkvist

SVANTESSON, INGEMAR. Alternativ
i praktiken. Studiebok. LT. 84s. Ill.litt.
Qad BN 0678768-E7

Boken är avsedd för studiecirklar men
är lika användbar för enskilt bruk. Den
tar på ett konkret sätt upp frågor om
boende, arbete, fritid, konsumtion, tra-
fik, mat m m. Förvånansvärt mycket in-
nehåll ryms i den tunna boken, som är
tänkt som inspirationskälla och hand-
ledning för människor som inte längre
tror på tillväxtsamhället. Ganska
många citat får plats, liksom några väl
valda dikter. Varje kapitel avslutas med
vettiga arbetsuppgifter och mycket bra
litteraturtips. Ett fåtal illustrationer,
bestående av svart-vita foton och teck-
ningar, höjer inte nämnvärt bokens vär-
de. En lista över några adresser inom
"alternativrörelsen" avslutar boken.

Birgitta Forsman

NATURVETENSKAP

ALLEN, ROBERT. Världen måste räd-
das nu. Om världsstrategin för natur-
vård och utveckling. Liber förlag.
Övers. fr. eng. av Paul Frisch. Orig:s ti-
tel: How to save the world. Fackgransk.:
Klas Hjelm och Mats Segnestam. 183 s.
Ill. litt.
Uh BN 0678989-92

Boken har ett allvarligt och högaktuellt
budskap. Den är angelägen för en
mycket stor grupp av människor. Na-
turvårdsstrategi står i centrum, men
endast marginellt för inhemska förhål-
landen. Det är de stora globala ödesfrå-
gorna som träder fram. Naturvård eller
undergång är övergripande teman som
konkretiseras med exempel från alla
delar av världen. Livsmedel, skogar och

hav intar en framträdande plats, och
framställningen integrerar genomgåen-
de levande organismer, växter såväl
som djur. Varje kapitel slutar med refe-
renser, för dokumentation och fördjup-
ning. Exemplifieringen är ofta kortfat-
tad och förutsätter goda insikter hos bo-
kens läsare. Allmänt engagerade läsare
får ett kalejdoskopiskt intryck, inte
minst genom frekventa uppgifter i ab-
soluta och relativa mått. Illustrationer
förekommer sparsamt och är alltför ofta
av samma fotograf. Översättningen är
god.

Jan Davidsson

Examensarbete om astrologi!

Vid Lunds universitet har en psykolog-
examensuppsats i ämnet astrologi blivit
framlagd och godkänd. Det är Maj Björk
och Marie Sjöberg som vågat sig på det-
ta ämne. Marie Sjöberg är för övrigt van
vid djärva satsningar efter att i många
år ha varit den drivande kraften bakom
Lunds mest originella konstgalleri, Gal-
leri S:t Petri. Uppsatsen heter *Astrologi
- psykologi, personligheten ur ett vida-
re perspektiv?*, och författarna har i fle-
ra avseenden gjort ett gediget arbete.
De ger en klar och redig presentation av
astrologins grundbegrepp, dess historia
osv, och de har en ganska fyllig littera-
turlista med god tackning av det fåtal
astrologiska studier som finns gjorda
med en ansats till vetenskaplighet.

De skriver att utgångspunkten för de-
ras arbete varit att en alltför skarp
gränsdragning mellan "sann" och
"falsk" vetenskap är ett hinder för att
utforska oprövade vägar inom veten-
skapen.

Denna diskussion förefaller mig något
oklar, vad gäller huruvida författarna
bekänner sig till den sanna eller falska
vetenskapen. Det viktigaste inslaget i
uppsatsen utgörs nämligen av en experi-
mentell undersökning som helt och
hållet tycks ha som ideal de accepterade
vetenskapliga metoderna. Det är ju
också fullt möjligt att med vetenskapli-
ga metoder testa de astrologiska påstå-
endena, vilket skett bl.a. i Sökarens regi
(se nr 3, 1980), utan att de astrologiska
påståendena kunnat få något stöd.

Författarna gör på så sätt att den ena
av dem får födelsedata för 10 vuxna
män och upprättar horoskop utifrån
dessa data. Den andra utför i stället ett
personlighetstest (det s k Rorschachtes-
tet) som också leder fram till en utförlig
beskrivning av samma tio personer. Ut-
an att veta vilka beskrivningar som hör
ihop försöker sedan båda två para ihop
personlighetsbeskrivningarna från ho-
roskopet och från det psykologiska tes-
tet så att de stämmer ihop. Och detta
lyckades mycket väl. Båda författarna
lyckades var för sig para ihop beskriv-
ningarna så väl att det är uteslutet att
resultatet skulle bero på ren slump.
Författarna avslutade undersökningen
med ett statistiskt test som gav ett
mycket signifikant utslag, och om man
använder sig av statistiska test så måste

det väl innebära att man sätter sin till-
tro till den "sanna" vetenskapens meto-
der.

Vad innebär då "falsk" vetenskap, och
vad är författarnas inställning till den-
na? En tolkning är att det är de rent
ockulta vetenskaperna som helt enkelt
inte bryr sig om de vanliga vetenskapli-
ga metoderna.

Till det yttre förefaller det som om
författarna accepterar den "sanna" ve-
tenskapens metoder. De har en i många
stycken välgjord uppläggning, de har
försökt att undvika en lång rad felkäl-
lor, och deras presentation av materi-
alet följer helt de vanliga mönstren.
Däremot börjar man undra över förfat-
tarnas innersta uppfattning om veten-
skapliga metoder, när man läser deras
egen diskussion av den rad av misstag
som ändå smugit sig in i deras forskning.

Deras resultat kan nämligen bara ges
två tolkningar: antingen stödjer det den
astrologiska världsbilden eller också
beror det på någon form av misstag i
studien. Som man kan förvänta sig när
det gäller forskare utan tidigare vana av
ett såpass komplicerat forskningsfält
har också en rad misstag gjorts i experi-
mentuppläggningsen. En del av dessa ha-
de karaktären av olyckor i arbetet, och
när det gäller dem kan man inte annat
än känna respekt för författarnas upp-
riktighet och noggrannhet när de redo-
visar dem. Den avgörande felkällan
fanns dock med redan i planeringen av
experimentet. De tio försökspersonerna
varierar nämligen avsevärt i ålder, och
personlighetsbeskrivningen blir na-
turligtvis helt annorlunda om det gäller
en person som är 22 år än om det gäller
en som är 43 år. Så mycket varierade
nämligen åldrarna. När man läser per-
sonlighetsbeskrivningarna i uppsatsen
förefaller det inte särskilt svårt att göra
en ungefärlig uppskattning av åldern på
personerna, och med ledning av det kan
beskrivningarna paras ihop på rätt sätt.

Det är inte särskilt märkligt att såda-
na misstag görs. De är vanliga också i
arbeten som inte handlar om astrologi.
Och i ett arbete som gör anspråk på att
stödja den astrologiska världsbilden
kan man faktiskt förvänta sig att något
misstag finns med, eftersom det i övrigt
inte finns något vetenskapligt stöd för
astrologin. Vad som däremot är an-
märkningsvärt är författarnas egen be-
dömning av dessa misstag. De räknar
nämligen upp fem ganska allvarliga fel-
källor, däribland den avgörande felkäl-
lan beroende på åldersskillnaden. Den
enda slutsats som kan dras av detta är
att studien inte ger något stöd för den
astrologiska världsbilden. Tvärt emot
all rim och reson hävdar dock författar-
na att det trots alla dess felkällor inte
går att "bortförklara" det "faktum" att
undersökningen stöder astrologin! Den
bedömningen gör att man frågar sig om
författarna ändå inte hör hemma bland
dem som bekänner sig till den "falska"
vetenskapen.

Trots misstag och felbedömningar ger
författarna ändå prov på noggrannhet,
grundlighet och hederlighet. Man kan
bara hoppas att de i framtiden använder
sin kapacitet inom något mer verklig-
hetsförankrat område.

Nils Wiklund

LIVSGÅTAN

En bok på 100 sidor som sänds gratis och portofritt utan förbindelse. Läsaren får själv bestämma priset efter egen värdering och uppskattning. Ur innehållet kan nämnas:

Människans tänkande sker automatiskt, instinktivt och själloöst. Bakom tanken finns ingen tänkare, inget ego. Jagkänslan är en illusion, identiteten en chimär, livet en villa.

Vissa helgon och mystiker har glimtar av intigheten i människans väsen. Endast Buddha har full insikt i verkliga förhållandet och ger en undervisning som går utöver och bortom de två förhållande åsikterna:

1 Människan har en själ

2 Människan saknar själ

I denna fråga, religionens djupaste och viktigaste, har vanlig kristendom ingenting att säga. Spiritualism och nyandliga läror föga mer. Vilesedda av jag-illusionen betraktar man tanken som sin egen, förutsätter en aktör i all verksamhet, ett fiktivt jag, en person som inte existerar i verkligheten.

Vidare behandlas utvecklingsläran såsom varande en modern vidskepelse. Tron på könsens intellektuella jämlikhet är en annan vidskepelse. Kvinnor och män har olika intelligens. Betydande skillnader kan iakttagas, vilka också kommer att bestå i framtiden. Den mänskliga kulturen är i sina huvuddrag programmerad och förutbestämd. Däri ingår också fastslagna könsroller.

Tron på Jesu återkomst är ytterligare en villfarelse som omfattas av de flesta kristna samfund. Bevisligen kommer aldrig Kristus att återvända för en ny mission här på jorden.

Hur brottsligheten effektivt ska bekämpas i Sverige har de kriminologiska experterna inget svar på. I LIVSGÅTAN finns det. Rekvisiten gratis. Finn den rätta vägen ut ur den teologiska djungeln. En väg som leder rätt både för den enskilde individen och samhället i stort.

FÖRLAG PER GLANELL
590 98 EDSBRUK

Övar du redan ZAZEN, vill du prova att underkasta dig ZEN-disciplin, ring Halina (Roshi Ph. Kapleaus-student) dagl. 20.00–20.30, tel. 08/773 21 85, då ska vi göra det gruppvis, vilket är mycket behjälpligt. Läs dock först antingen Kapleaus bok "The Three Pillars of Zen. Teaching, Practice and Enlightenment" (helst revid. och utökad uppl.) eller Sunhryu Suzukis "Zen Mind, Beginners Mind. Informal Talks on Zen Meditation och Practice". Böckerna kan du låna hos Halina ell. köpa. Den första är övers. till franska, tyska, spanska, portugisiska, holländska, tjeckiska och polska. (Se även Zen-annons på sidan 35!)

Ockulta mysterier

Peter Cornells bok *Den hemliga källan* (Gidlunds) handlar om "initiationsmönster i konst, litteratur och politik". Initiation betyder i detta fall invigning i ockulta mysterier, passering av grader, och esoteriska förbund, ordnar och sällskap o.d., och den skulle alltså vara en av källorna till vissa företeelser i kulturlivet. Cornell sysslar huvudsakligen med sådana fenomen i det moderna Västerlandet, från cirka 1890 till nu.

Vilket nöje att läsa en bok som denna, saklig, lärd och klar. En otrolig mängd material har pressats in på de 188 sidorna utan att den ringaste förvirring har uppstått, och Cornells belästhets är verkligen imponerande.

Fantastiska processioner tågar genom Cornells bok, i källarvalven under Europas katedraler svänger de sina hemliga fanor och rökelsekar och predikar om österlandet, givetvis särskilt om Tibet. Det vimlar av stora namn, av renhjärtade mystiker, charlataner, narrar och dårar. Förbindelser går åt alla håll, mellan de mest skilda riktningar i det moderna måleriet, mellan de mest olikartade författare och politiker. Pengar finns, inflytande finns.

Initiationsmönstret kan beskrivas så här: död (dödande av det gamla jaget), nedstigning i dödsriket (lärotiden i det mystiska sällskapet, varunder man med stor möda stiger i graderna), och pånyttfödelse (det mystiskt fulländade jagets uppståndelse, mästartens födelse). Detta mönster kan väl egentligen återfinnas i alla mänskliga samfund. Först skol- och lärotiden med dess många förnedringar och dess kväsning av jaget, därefter förpuppas man i 40 à 50 år i arbetslivet och slutligen flyger man ut, en fullvingad pensionär... Men de ockulta och mystikerna har stilat till det, hos dem rör det sig uteslutande om själar, nas initiation, även om den ofta måste ske under fysiska försakelser och kval. De vådjar också sällan till vanligt folk, framför allt inte till kroppsarbetare. Det skall vara överklass eller själfulla artister, rikt folk måste också till. I Sverige har denna verksamhet funnit en utomordentligt passande symbol i överfrimuraren Carl XIII.

Men med allt sitt löjväckande hemlighetsmakeri, med allt sitt fusk och med sin rika flora av bedragare och afärsmän har detta ordensväsen dragit till sig många betydande konstnärer och haft en viss betydelse för den skumma politiken. Det är dock ofta svårt att se några direkta följder av initiationen i själva konstverken eller i det politiska arbetet.

Mystiken kanske inte kan återges på något språk eller i något måleri. Själva ordet kommer, som Cornell betonar, av det grekiska verbet *myein*, sluta ögonen och läpparna. Och den sanne mystikerns sanna mål är väl en tyst förening med en (kanske lika tyst) Gud.

Snarare än en hemlig källa till konsten – och politiken – är väl ockultism och mystik ett system av underströmmar, eventuellt ett kloaksystem, ur vilket inget stiger men mycket vidrör. Ligger inte en stor del av deras betydelse i att de ger rum åt det vi vanligen kallar dår-

skap, förryckhet eller besatthet och som kulturen måste ha beröring med? Betydelselöst är inte heller att den kan ge vingar åt smärre artister, som inte har något eget att flyga med. I Cornells bok skimtar många sådana, även bluffare förstås, som åtminstone har fått kuriositetsintresse, och varför skulle man förakta det.

Det är kusligare med politiken. Cornell ger en översikt över de grumliga och skumma ockulta galenskaperna som kravlade fram under den tidiga nationalsocialismen, och han framhäver med rätta:

Det är intressant att notera, att en rad framträdande nazister haft direkta erfarenheter av ett frimurarelik, pseudo-hemligt sällskap (Thule-orden) med en ockult färgad föreställningsvärld; initationsmönstret är tydligt. Antingen de motiverades av taktiska överväganden eller sann övertygelse, så kunde medlemmarna knappast undgå att iaktta, att denna aura gav propagandistiska fördelar. – – – De politiska anspråken kunde förvandlas till messianska.

Himmels organisation av SS anses direkt gjord efter jesuiternas förebild ("Himmler är vår Loyola", sade Hitler), och Hitler själv lär ha sagt i ett samtal med Rauschning som Cornell refererar: "Vårt parti är uppbyggt på precis samma sätt som frimurareordnarna." – Hitler var ju dock en cyniker, galen endast åt ett håll och främmande för all mystik.

Cornells bok är såvitt jag vet den första svenska som lyser in i alla skrymslen och vrår av denna märkliga under-värld under Europa, eller åtminstone talar om var man kan finna lyktor. Den är utomordentligt värdefull, inte minst därför att den ideligen tvingar en att undersöka sina egna kunskaper och sina egna åsikter. På sådant tröttnar man inte, och mycket samlas i förråden.

Bengt Anderberg

I vattumannens tid

Marilyn Fergusons bok "The Aquarian Conspiracy" (konspirationen i Vattumannens tid) kom ut i Amerika 1980 och har redan fått anseende som en New Age-klassiker. Den finns nu även i en svensk översättning, gjord av Carl G. Liungman, *Mot en ny tidsålder*, utgiven av Askild & Känekull.

Det är ett omfångsrikt arbete: 456 sidor, ty Ferguson är en riktigt pratsam tant, fylld av entusiasm, bubblande av ord. Men mitt i New Age-pratigheten är boken också innehållsrik och inspirerande. Läsaren behöver ju inte ha ambi-

tionen att läsa den i ett svep, utan kan spara en del till nästa vecka, nästa månad eller nästa år. Det är en vision av en ny värld, ett nytt samhälle, en ny människa som Ferguson överbringat: "goda nyheter" – den Nya Tiden tränger fram allt mer. Hon ger en väldig rad exempel på hur en omvandling av människors föreställningar om världen, om sin natur och om sina möjligheter är på gång. Den läsare som delar hennes syn, kan ryckas med och se sig själv som en del av en omfattande, intelligent sammansvärjning för att föra mänskligheten framåt, förbättra världen.

En ny medvetenhet, en tänkandets revolution håller alltså på att bli till. Den är inte en folklig, utan en intellektuell revolution. Den har ingen förankring hos massorna, utan mer hos högt utbildade och hos känsliga människor med öppna sinnen, med förmåga till visioner och med längtan efter nya sätt att leva och vara tillsammans. Politiska och religiösa dogmatiker har säkert föga intresse för New Age. Men den måste tilltala många sökande, ännu inte färdiga människor.

Den Nya Tiden är på väg, och Marilyn Ferguson är en av dess profeter. Hon knyter ihop de nya tankarna och rörelserna till en helhetsvision. Hon ger injektioner av livslust och framtidstro åt en allt mer pessimistisk mänsklighet. Och hennes budskap är ingen religiös frälsningslära, grundad hos mystiker som försäkrar att de vet sanningen, utan en vision som bygger på vetenskapligt tänkande och idéer hos högt utbildade och begåvande individer.

Nog lever vi i en spännande tid, då horisonten vidgas, livet är ett äventyr och kärleken, glädjen och tron ges nya chanser! Men allt det nya sker när människan lever i skugan av en hotande Katastrof. Kanske är det på grund därav, med kniven på strupen, som de nya tankarna föds i en sista ansträngning hos mänskligheten att höja sin nivå så att räddning blir möjlig?

För de kristna gjorde Jesus allting nytt. Han förvandlade tillvaron, gav glädje och tro. Men nu? Kommer frälsningen genom New Age?

SM

För en bättre värld

Bättre aktiv idag av Per Ohlsson är en handbok för alternativgrupper och enskilda alternativarbetare. Den har utkommit på Liber Förlag i år och innehåller många nyttiga informationer och impulser. Där kan de som jobbar för att göra världen bättre lära sig hur de skall vara aktiva på ett effektivare sätt: något om hur man får en grupp att fungera, hur man producerar trycksaker, bedriver opinionsbildning, anordnar utställningar samt tips till föredragshållare, alternativhandlare och mycket annat.

En omfattande adressförteckning finns med alternativgrupper, freds- och hälsoorganisationer, tidningar, tidskrifter m.m.

Per Ohlssons lärdomar och tips bygger på ett årtiondes erfarenheter inom Jordens Vänner.

SM

Upplyft era hjärtan och tacka för allting.

Tacka för varandra

för vår gemenskap
för allt ni får lära er,
för att vi får vara tillsammans
och leva som en enda stor familj.

Tacka för den kärlek och förståelse som flödar mellan er
för att ni delar varandras åsikter
för vetenskapen om att ni alla strävar mot samma mål
även om ni följer olika stigar.

Tacka för enheten i mångfalden

för kärleken som oavlatligt strömmar mellan er alla
och var förvissade om att kärlek kan överbrygga
alla svårigheter
alla missförstånd
och närma er till varandra.

Tacka för livet,

för varje andetag ni andas,
för varje rörelse ni gör.

Var inte rädda för någonting.

När kärlek flödar mellan er kan ingen fruktan finnas
för "den fullkomliga kärleken fördriver rädslan".

Där kärlek råder, finns också verklig förståelse.
Älska därför varandra.

Jag kan uppmana er att älska varandra

men det är ni som måste göra det.

Ni kan älska

när ni öppnar er för varandra
och söker förstå vad som driver var och en framåt.

Försök förstå varandras motiv,
inte kritiserande eller analyserande
utan för att ni har ett sant intresse för varandra
och vill stödja varandra på alla möjliga sätt.

Kärlek bryter ned alla murar
den gör inga tvära kast från eller till
den är inte för eller emot
den flödar jämnt mellan er alla.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

Följ etikerna!

Nr 7, 1982

New Age, vad är det? Enkät	2
För själen... (adresser)	6
Åsa Freij: Café Vega, ny träffpunkt	7
Mänskligheten vid en vändpunkt anser Capra	8
Förstår vi evolutionen?	10
"New Age" i Sovjet	12
Britta Zetterberg: Ken Keyes väg till högre medvetande	14
Åsa Freij: Psykologer på konferens	18
Nils-Olof Jacobson: Rösterna från rymden – ett genombrott?	20
Maj Björk och Marie Sjöberg: En undersökning av astrologins validitet	24
Åsa Freij Miljöpartiet, ett framtidsparti	27
Anna C. Bornstein: Sankara	28
Per Sellmann: Sökarguiden	31
Göran Brusewitz: Läst och antecknat	32

Det synes råda en obalans mellan den tekniska och den etiska utvecklingen hos mänskligheten. Medan tekniken nått långt, har etiken blivit kvar på en primitiv nivå. Detta gör att mänskligheten inte bemästrar den nuvarande situationen: vår egen teknik hotar att förgöra oss.

Tänkare i vår tid har funderat över vad det beror på att vi är så mycket mer framstående i teknik än i etik. Olika teorier har lagts fram för att förklara detta. Arthur Koestler menar att det finns något grundläggande fel i hjärnans utveckling, ett evolutionens misstag!

Men jag tror att obalansen mellan teknik och etik ligger i sakens natur. Mänskligheten är faktiskt inte särskilt bra på teknik heller. Vad som hänt inom tekniken är att de högst begåvades prestationer utnyttjats. Det är ett litet fåtal intelligenta människor som står bakom den vetenskapliga och tekniska utvecklingen. Dessa människor har kunnat *demonstrera* sina upptäckter eller uppfinningar. Bröderna Wright exempelvis kunde säga: Varsågod, här är den flygande maskinen! Alla andra kunde då bara acceptera faktum och utnyttja uppfinningen.

Icke så inom etiken. Där är det inte de mest begåvades tänkande som utnyttjas. Ryssland följde aldrig Tolstoj. Det följde Lenin. Inget land har följt sina stora etiker. Folket har ställt upp bakom sina maktmännskor, antingen sedan dessa med våld eller list har tagit makten eller sedan de valts av massorna.

En framgångsrik politisk ledare måste vara folkets man, genom sina verkliga egenskaper och åsikter eller genom de egenskaper som propagandan tillskriver honom. Han

måste vara folkets röst, tänka och känna som flertalet. McGovern var inte Amerikas man. Nixon var det. Nixon var folkets röst. En politisk ledare kan inte offentligt hylla ideal som folket är främmande för. Gör han det, framstår han som folkets ovän.

De politiska ledarna är genomsnittsmänniskornas ideal.

Man kan fundera över var mänskligheten hade stått tekniskt nu, om den genomsnittliga tekniska och vetenskapliga förmågan hade fått avgöra utvecklingen. Jo, vi hade varit kvar i medeltiden.

För att etiken skall komma i jämnhöjd med tekniken måste vi visa större intresse för våra främsta etiker, både teoretiker som Sorokin och praktiker som moder Theresa. Vi måste ställa upp bakom etiska organisationer som Röda korset, Rädda barnen, Amnesty, miljörörelsen, fredsrörelsen, anti-vivisektionsrörelsen.

Vi måste dra oss åt etikerna. Det måste uppstå ett intresse hos människorna att söka sig bort från de etiskt mediokra politikerna till de etiska begåvningarna och följa dessa.

Vad som kan hända är att det skapas subkulturer, "öar", inom nationerna, där etiskt högtstående ideal följs och där man kan visa upp så fina samhällen, demonstrera så goda samlevnadsformer, att människor i allt större skaror drar sig dit, vill leva så. Sådana kulturer kan bli förebildliga genom exemplens makt.

Liksom de bästa teknikerna har kunnat demonstrera sina uppfinningar, måste de främsta etikerna kunna demonstrera sina levnadsidéer genom praktisk tillämpning i stor skala.

SM

SÖKAREN

Oberoende tidskrift för
livssynsfrågor

Redaktör och ansv. utgivare:
Sven Magnusson

Adress:
Box 3063, 103 61 Stockholm 3

Telefon: 08 - 69 60 27

Prenumerationspris:
Helår (10 nr) 98: -
Halvår 52: -

Postgiro: 70 60 47 - 8

Bankgiro: 372-8128

Annonsspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1.000: -, halvsida
600: -, småannonser 20: - per
spalt-cm, men minst 60: -.

Tryckt hos Smålandspostens
Boktr. AB 1982.

ISSN 0038-0504